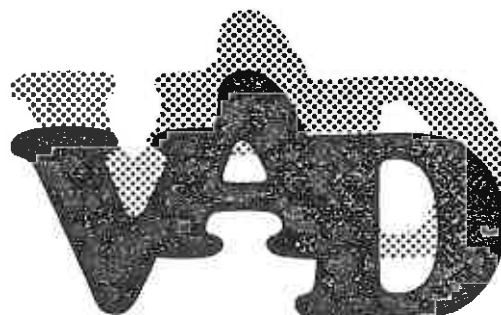

AKTIVITEITENVERSLAG 1989

Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen

Papenvest. 78

1000 Brussel 02/511.08.51

ACTIVITEITENVERSLAG 1989

Mede door de installatie van nieuwe regeringen moesten oude onderhandelingen overgedaan worden en verliep de uitbetaling van de subsidies erg laattijdig.

Verheugend is dat onze huidige Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden H. Weckx verder gaat op de weg die zijn voorganger J. Lenssens had ingeslagen. Het preventieproject met zijn lokale preventiewerkers en zijn coördinatie werd gecontinueerd en deze laatste zal in 1990 volledig geïntegreerd worden binnen de VAD, wat zich ook zal uiten in een globale subsidiëring.

Ondanks alle moeilijkheden en begrijpelijk geklaag moeten we toegeven dat in vijf jaar VAD-werking een hele stap voorwaarts is gezet en dat de overheid een behoorlijke investering heeft gedaan in de aanpak van de alcohol- en andere drugproblemen in het Vlaamse gewest.

Meer middelen geeft meer personeel, meer personeel geeft meer perspectieven, meer perspectieven geeft meer werk, ... Ons werk is nog niet af.

Onze voorzitter S. Ansoms kreeg dit jaar een verdiende erkenning voor zijn inzet op het gebied van de verslaafdenzorg. De Stichting Verhulst-Van Eeckhoven kende hem de prijs ter bevordering van de geneeskunde toe, die hem op 14 oktober te Antwerpen door Gemeenschapsminister H. Weckx werd overhandigd.

A. Interne werking

1. Beleidsnota

Eindelijk kwamen we dit jaar klaar met de formulering van een beleidsnota. Voortbouwend op het ruwe ontwerp dat besproken werd op de algemene vergadering van 12 april, riep het dagelijks bestuur een overlegvergadering samen met het dagelijks bestuur, de geïnteresseerde beheerders en de verantwoordelijken van de werkgroepen. Deze werkgroep vergaderde viermaal.

De beleidsnota beoogt de doelstellingen en werking van de VAD te specificeren. Er werd geopteerd voor een algemene beleidsnota waarbij ieder jaar bij het opmaken van het jaarprogramma en de begroting een concretisering nodig is.

De beheerraad keurde de ontwerp tekst goed die aan de algemene vergadering van 16 februari 1990 nog moet voorgelegd worden. Voor de concretisering in het werkjaar 1990 werd een inventarisering gedaan van de activiteiten en plannen binnen de werkgroepen en vond er ook een enquête plaats bij onze aangesloten organisaties. Van hieruit werden een aantal prioriteiten vastgelegd en werd een werkingsorganigram samengesteld.

Zie tekst van de volledige beleidsnota in bijlage 1.

2. Statuten

- De samenstelling van onze beheerraad is ingewikkeld, maar na discussie wenst men toch de huidige structuur te behouden. Ze is positief te noemen omdat een evenwichtige vertegenwoordiging is voorzien, regionaal en sectorieel, tenminste als in elke provincie voldoende mensen belangstelling betonen voor een bestuursfunctie. Echt gemotiveerde personen die geen plaats vinden in de open mandaten kunnen eventueel een lidmaatschap aanvragen en hun organisatie door een ander persoon laten vertegenwoordigen.

- Een statutwijziging omtrent de vestigingsplaats van de VZW dringt zich wel op. Van de oorspronkelijke bedoeling ons secretariaat in Antwerpen te vestigen is niets gekomen. Ondertussen heeft Brussel ook voor de Vlamingen aan belang gewonnen, zodat de plaats van de maatschappelijke zetel en van het feitelijk secretariaat beter samenvallen, namelijk beide te Brussel. Dit verduidelijkt onze positie ten overstaan van justitie en diensten van het Ministerie van Financiën.

3. Leden en bestuur

a) **nieuwe leden**

De Algemene Vergadering van 12 april 1989 heeft drie leden-vertegenwoordigers vervangen, en wel door :

- B. Verbeke, Kalkenstraat 22, 8800 Roeselare, als vertegenwoordiger voor de Ontwenningafdeling Sint-Jozefskliniek, Boterstraat 6, 8870 Pittem, sectie Hulpverlening;
- R. De Venter, Plantenstraat 68, 8400 als nieuwe vertegenwoordigster voor de Dienst Geestelijke Gezondheidszorg, Frère Orbanstraat 143, 8400 Oostende, sectie preventie;
- W. Aertssen, Wijnveld 18, 9190 Sinaai-Waas, als nieuwe vertegenwoordiger voor Crisisinterventiecentrum De Ark, Hundelgemsesteenweg 1, 9220 Merelbeke, sectie hulpverlening.

Daarenboven werd een lid opgenomen voor een nieuwe organisatie :

- Mia De Bock, Heide 36, 9298 Wichelen, als vertegenwoordigster van het Provinciaal Overlegkomitee over alcohol en andere drugs Brabant vzw, L. Procureurstraat 14, 1090 Brussel, sectie preventie.

De volledige ledenlijst op datum van 31 december 1989 vindt men in bijlage 2.

b) bestuurSamenstelling**- beheerraad**

Er waren twee beheerders niet meer verkiesbaar en acht andere beëindigden hun mandaat. Zes leden werden herkozen in de raad van beheer.

Omdat onze statuten een lidmaatschap van minstens één jaar vereisen alvorens iemand beheerder kan worden, worden drie leden als waarnemend en niet-stemgerechtigd op de beheerraadsvergaderingen toegelaten, tot de volgende beheerraadsbenoeming.

- dagelijks bestuur

De nieuw samengestelde beheerraad benoemde aansluitend het dagelijks bestuur.

Mevr. L. Jordens werd nieuw opgenomen in het dagelijks bestuur in vervanging van Prof. M. Hebbelinck, die zich terugtrok.

Ledenbijeenkomsten

De algemene ledenvergadering kwam slechts éénmaal samen : op 12 april op de administratieve zetel te Brussel.

De beheerraad vergaderde achtmaal : 18/1, 8/3, 12/4, 17/5, 14/6, 12/7, 4/10 en 20/12.

Tussendoor waren er ook nog zes samenkomsten van het dagelijks bestuur : 22/2, 3/5, 26/7, 30/8, 8/11 en 23/11.

Erelidmaatschap

Dr. G. Varenne, oud-voorzitter van de N.F.K.A.T., individueel lid van de V.A.D., vroeg ontslag en werd het erelidmaatschap aangeboden, dat hij in dank aanvaardde.

De volledige samenstelling van de beheerraad en het dagelijks bestuur vindt men in bijlage 3.

4. Financiële situatie

De werking van elke vereniging wordt voor een groot deel bepaald door haar financiële mogelijkheden.

De hoofdkomsten van de VAD zijn overheidssubsidies. Vanwege de Vlaamse Gemeenschap kregen we vijf toezeggingen van toelages. Voor het preventieproject liep een overeenkomst van 16/11/1988 tot en met 15/11/1989 met een toelage van 2.500.000 fr voor personeel en 450.000 fr voor werkingskosten. Op basis van bewezen uitgaven werd deze toelage in maandelijkse schijven uitbetaald.

Op 7 december is een verlenging van de overeenkomst getekend voor de periode 16/11/1989 tot 31/12/1989 ten bedrage van 505.000 fr voor personeels- en werkingskosten.

Vanaf 1990 zal de werking en de subsidiëring van het preventieproject geïntegreerd zijn in de totale werking.

De toezegging van de toelage voor de algemene werking van VAD voor 1989 gebeurde pas bij ministerieel besluit van 26 oktober 1989. Het voorschot ten bedrage van 1.350.000 fr zal pas in januari 1990 gestort worden. Met zo'n situatie is het onmogelijk een goede spreiding van de uitgaven te doen. Veel subsidiegeld ging "verloren" aan bankinteressen.

Een extra aan subsidiëring kwam er voor de AIDS-preventie bij druggebruikers. Bij besluit van 30/12/1988 werd 49.000 fr toegestaan en na voorlegging van de uitgaven voor dit project ook uitbetaald. In een tweede besluit van 6/9/1989 kwam nog-

maals een toezegging van 331.080 fr, doch dit bedrag kon in 1989 nog nauwelijks besteed worden. (Zie werkgroep illegale drugs.) Voor 1990 is ons een globale subsidie beloofd met trimestriële voorschotten, waardoor we veel minder zullen moeten prefinancieren. Hoop doet leven !

We mochten ook verder rekenen op een toelage van de provincie Brabant (10.000 fr) en van de gemeente Meise (5.000 fr).

Om aan ons financieel probleem tegemoet te komen waren er contacten met een fund-raiser, maar voorlopig gaf dit geen echt resultaat. Wel kregen we op 21 september 1989 vanwege de Minister van Financiën een nieuwe erkenning tot einde 1990 om belastingaftrekbare giften te kunnen ontvangen.

5. Personeel

Gans het werkingsjaar hadden we 3 1/2 werknemers in dienst en mochten we ook voor verzendingshulp beroep doen op een vrijwilliger.

Mevr. A. Haegeman-De Jaeger werkte halftijds voor administratie en boekhouding. Zij kreeg ook de verantwoordelijkheid van diensthoofd.

Mevr. M. Geirnaert en de heer R. Peeters werkten voltijds in het kader van het preventieproject en behartigden mee de belangen voor de V.A.D. in haar geheel.

Mevr. M.-Cl. Lambrechts werkte één maand met vrijstelling van stempelcontrole en begon op 1 februari 1989 haar tweede BTK-jaar. Haar activiteiten lagen hoofdzakelijk in de werkgroep "Alcohol en Arbeid", maar zij stond ook ten dienste van het secretariaat en het documentatiecentrum. Voor 1990 is er een optie genomen om haar vanaf 1/2/1990 in gewoon dienstverband te engageren.

Aan het einde van het jaar werd ook de aanzet gegeven tot informatisering van de dienst, vooral om de rapportering en het secretariaatswerk minder tijdrovend te maken en met de mogelijkheid tot efficiënte registratie en inventarisatie, onder meer van ons documentatiecentrum.

Voor het onderhoud van de lokalen wordt beroep gedaan op een uitkeringsgerechtigde werkloze via het plaatselijk werkgelegenheidsagentschap van de stad Brussel.

6. Intercommunautair overleg

In de tweede helft van dit jaar ontstond een interministerieel overlegplatform tussen de drie Gemeenschapsministers, bevoegd voor volksgezondheid, om tot een gezamenlijk standpunt te komen over een aantal gemeenschappelijke knelpunten in de alcohol- en andere drugproblematiek.

Onze voorzitter assisteert de Vlaamse Gemeenschapsminister H. Weckx.

Uit dit overleg werd een werkgroep samengesteld om een inventaris op te maken waarrond en waarover verder overleg noodzakelijk is. Van Vlaamse kant maken hiervan deel uit : J. Casselman, R. Keymeulen en R. Peeters.

Op termijn zou uit dit overleg een overkoepelend organisme kunnen groeien voor de regionale coördinerende verenigingen, dat het stilgevallen N.C.A.D. zou kunnen vervangen.

B. Activiteiten

1. Algemeen

a. **secretariaat**

Er werd naar gestreefd alle werkdagen permanentie te verzekeren doorlopend van 9 tot 17 u.

Naast de gewone administratieve opdrachten van correspondentie, verslagen en boekhouding, werden bezoekers ontvangen en informatievragen beantwoord.

De documentatie-aanvragen en uitleningen van bibliotheek en videotheek werden door het secretariaat verwerkt : 1244 documentatie-aanvragen en ongeveer 120 instanties waarin één of doorgaans meer boeken of video's ontleend werden.

Dit aantal documentatie-aanvragen ligt schijnbaar iets lager dan in vorige jaren, maar dit is te wijten aan het feit dat dit jaar geen nieuwe specifieke documentatie werd uitgegeven, die in andere jaren dan gedurende een zekere periode massaal aangevraagd werd (nieuwe lesmap, folder "vrouw en alcohol", enz.). Het aantal "courante" aanvragen van documentatie ligt dit jaar eigenlijk zelfs hoger dan in vorige jaren.

b. documentatiecentrum

- Om budgettaire redenen werd de uitbouw van de bibliotheek wat afgeremd. Toch werden ongeveer 50 specifieke tijdschriften ter beschikking gehouden en werd de videotheek van de nodige apparatuur voorzien.
- Van de Volksbond tegen Drank- en Drugmisbruik, die zijn activiteiten heeft stopgezet, kregen we zijn tentoonstellingsmateriaal, waarmee wij gepaste standen kunnen opbouwen. Dit is zeker een opdracht voor 1990.
- Voortaan zullen we rapporten van studiedagen, partiële studies en werkmappen uitgeven in een reeks VAD-documenten, van gecopieerde bundels die naargelang van de belangstelling polycopieerbaar zijn. Thans zijn reeds gerealiseerd of in voorbereiding : rapport studiedag "Alcohol, drugs ... en gezin" van 19/11/1988; rapport "Gecontroleerd drinken" (Werkgroep Studie en Hulpverlening), lesmap vormingspakket voor ouders (Werkgroep Onderwijs), rapport studiedag "AIDS-preventie bij illegale druggebruikers" van 8/12/1988, rapport studiedag "Alcohol- en andere drugproblemen vandaag en morgen" van 10/11/1989.
- Als nieuwe publikatie verscheen het werkboek voor alcoholpreventie in bedrijven, van de werkgroep "Alcohol en Arbeid" (zie verder).

- Herdrukt (na eventuele herwerking) werden de lesmappen "Scho(o)l" en "Roken en drinken klassikaal bekeken", de informatie- en adressenfolder van V.A.D. en de bestellijst voor documentatiemateriaal.
- De nieuwe posters, gelanceerd door de firma Wymans, Bogaerts en partners, konden onze goedkeuring niet wegdragen, maar werden al gepubliceerd zonder ons advies.

c. Studiedag "Alcohol- en andere drugproblemen vandaag en morgen" te Strombeek-Bever op 10 november 1989

- Programma

Voormiddag : plenair programma

- dr. S. Ansoms, voorzitter V.A.D. : "Alcohol- en andere drugproblemen vandaag en morgen"
- dhr. H. Weckx, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en van Brusselse Aangelegenheden : het beleid van de Vlaamse Gemeenschap inzake alcohol- en andere drugproblemen

Studie, preventie en hulpverlening inzake alcohol- en andere drugproblemen in Vlaanderen : de stand van zaken

- prof. dr. J. Casselman : Aard en omvang van de problematiek
- mevr. L. Jordens : Preventieve inspanningen
- dr. S. Ansoms : Het aanbod van de hulpverlening

Namiddag : keuze uit diverse workshops

- "Samenwerking als probleem en opgave in de verslavingssector : een proeve tot projectbenadering", door dhr.

L. Schols. (Sociale Dienst OCMW, Genk) en dhr. J. Claes (CAD, Hasselt)

- "Registratie rond alcohol en andere drugs : kansen en beperkingen"
 - "Registratie op lokaal en kleinschalig vlak :praktischer dan U dacht", door dhr. R. Peeters (VAD)
 - "Voorstelling van een modelregistratie : Vlaams InformatieSysteem Drugvrije Centra", door dhr. H. Van Den Broele en dhr. R. Keymeulen (beheerders VLIS-DC)
- "Psychotherapie bij alcoholisten : terreinverkenning vanuit diverse oriëntaties", door dhr. L. Taccoen (Kliniek Broeders Alexianen, Tienen)
 - "Analytische therapie en therapie on analytic lines", door dr. M. Hebbrecht (Psychiatrisch Ziekenhuis Sancta Maria, Sint-Truiden)
 - "Systeemtherapie", door dr. L. Isebaert (Psychiatrische Afdeling Algemeen Ziekenhuis Sint-Jan, Brugge)
 - "Client-centered therapie", door dhr. G. Pype (Kliniek Sint-Jozef, Pittem)
 - "Gedragstherapie", door dhr. J.P. Broothaerts (Psychosociaal Centrum Primavera, Jette)

- Deelnemers

De uitnodiging voor de studiedag was gericht aan professionele preventiewerkers en hulpverleners, waaronder zij die gespecialiseerd zijn inzake alcohol- en andere drugproblemen. Tot de uitgenodigde diensten behoren de koepelorganisaties en individuele instellingen als CGGZ, CGSO, CLG, psychiatrische ziekenhuizen, ontwenningcentra, therapeutische gemeenschappen, crisisinterventiecentra, instellingen voor jeugd- en jongerenwerk, PMS- en MST-diensten, eerstelijnsdiensten, alsook de nationale en regionale pers.

Een driehonderdtal personen woonden de studiedag bij.

- Evaluatie

Voor de toekomst zullen we een evaluatiesysteem inbouwen voor de studiedagen als zelfkritiek en als aanwijzing voor de toekomst.

d. VAD-Berichten

Andermaal is het gebleken dat het een zware opdracht is op regelmatige tijdstippen een informatiebulletin uit te geven.

Dit jaar werd gestart met een redactieraad : S. Ansoms, verantwoordelijke uitgever; M.-Cl. Lambrechts, S. Nelissen, R. Peeters, M. Staelens, redactieleden.

Overzicht van de verschenen nummers :

1989/1 (maart/april)

- "Heroïneverslaafden in Maasmechelen", door dr. Frank Buntinx
- "In memoriam 'Professor' B. Paesmans"
- Nieuwe en geplande V.A.D.-uitgaven

1989/2 (mei/juni/juli)

- "De effectiviteit van mediacampagnes voor alcohol- en drugpreventie", door Marijs Geirnaert
- "De nationale campagne rond geneesmiddelengebruik : situering en standpunten", namens het team van preventiewerkers voor alcohol- en andere drugproblemen

1989/3 (augustus/september/oktober)

- "Preventie van alcoholmisbruik in de huisartspraktijk : een zaak van vroegdetectie en bespreekbaar maken", door Marc Tack
- "Persconferentie alcohol en arbeid"
- Nieuwe en geplande uitgaven van V.A.D. en van aangesloten organisaties

1989/4 (november/december)

- "V.A.D.-studiedag van 10 november 1989 : alcohol- en andere drugproblemen vandaag en morgen"
- "Omgaan met opvallend gedrag bij leerlingen : beschrijving en evaluatie van het opzetten van een training voor leerkrachten", door Marleen Geirnaert, Marie-Rose Orens, Walter Vermeiren, Lieve Lenders, Chris Tillieu, Eliane Roofthoof, dr. Els Colson en dr. Martine De Ridder
- "Toxan Hasselt vijf jaar jong"
- "Regeringsmededeling rond alcoholpreventie"

In elk nummer worden tevens V.A.D.- en andere activiteiten aangekondigd en wordt zoveel mogelijk met korte berichtjes op de actualiteit van alcohol- en andere drugonderwerpen ingespeeld.

e. Lokale preventieprojecten

Ook voor 1989 was subsidiëring van lokale preventieprojecten op de G.V.O.-begroting van de Vlaamse Gemeenschap, voor 700.000 fr.

Einde februari vroegen we de organisaties hun projectaanvragen in dubbel exemplaar voor advies aan ons te sturen voor 15 april, waarbij we onze voorkeur aangaven voor projecten rond gezinswerking in aansluiting met de studiedag van 10 november 1988. Dit laatste werd gecontesteerd.

De aanvragen zijn traag binnengekomen, zodat aan de beheerraad van 17 mei nog geen overzicht van de aanvragen kon voorgelegd worden.

Uiteindelijk waren er 17 aanvragers voor 59 projecten voor een totaal aangevraagd bedrag van 2.131.400 fr.

Om tot een verantwoord advies te kunnen komen, moeten we in de toekomst - indien ons advies verder nodig is - vooraf beoordelingscriteria meegeven.

Een beperkte werkgroep heeft voor 1989 een voorstel uitgewerkt en aan de beheerraad voorgelegd, die dit in de vergadering van 12 juli bekrachtigde.

In het advies werden volgende criteria weerhouden :

- "traditionele" organisaties die geen andere overheidssubsidie ontvangen toelage van 40.000 fr;
- de pilootprojecten van het preventieproject 75% van het aangevraagde bedrag;
- voor de overige projecten werd het resterende bedrag verdeeld in verhouding tot de aangevraagde sommen, eventueel verminderd met kosten voor lonen en tijdschriften.

We waren niet in staat de inhoud en kostprijs van de ingediende projecten te beoordelen.

Wel vroegen we de administratie ook aan de VAD een verslag te sturen van de gerealiseerde projecten.

Bij besluiten van 17 november zegde de Minister de lokale subsidies toe. De toegekende bedragen weken sterk af van ons advies, omdat de Minister als criterium aanhield "de rol die de preventiewerkers kunnen spelen met betrekking tot coördinatie en evaluatie in het kader van een algemeen preventiebeleid".

Deze beslissing stuitte op protest. Voor 1990 voorziet de Minister "nog enkele plaatselijke initiatieven die effectief door de preventiewerkers van de betrokken regio worden ingediend of begeleid voor een dergelijke aanmoedigingssubsidie in aanmerking te nemen".

Een overzicht van de betoelaagde projecten, met aanvragende organisatie, aangevraagd bedrag en toegekende subsidie, is te vinden in Bijlage 4.

f. Preventiebeleid inzake alcohol en drugs in het Brussels hoofdstedelijk gewest

Binnen de begroting van het Brussels hoofdstedelijk gewest zijn er eveneens gelden voorzien voor alcohol- en drugpreventie.

Om hierover een overleg te kunnen starten werd contact genomen met de betrokken leden van het college van de Vlaamse Gemeenschapscommissie, namelijk R. Grijp, die ons naar zijn medewerker J. Abeloos verwees, en J. Chabert, die ons kabi-

netsmedewerkster Dr. De Bie aanwees. We hopen dat ook hier mogelijkheden kunnen uitgewerkt worden.

g. Samenwerking met andere instanties

- Belgisch Instituut voor Verkeersveiligheid

In opvolging van Prof. M. Hebbelinck neemt thans mevr. M. Geirnaert aan dit overleg deel.

Zij neemt deel aan de werkgroep 'Campagnes', in het bijzonder aan de voorbereiding van de Campagne 'Rijden onder Invloed'.

De eindejaarscampagne werd door VAD en door het preventieteam mede ondersteund door een persbericht, de opname van een paragraaf in de omzendbrief van de minister van Binnenlandse Zaken aan de gemeenten en een rechtstreekse brief aan alle gemeenten door de preventiewerkers. Bedoeling was om gemeenten te sensibiliseren om naar aanleiding van de verkeerscampagne een ruimer preventiebeleid met betrekking tot de alcoholproblematiek op gemeentelijk vlak op te zetten.

- Regeringsmededeling Gemeenschapsminister H. Weckx op 12 november 1989

Hiermee kondigde de Minister, aansluitend bij de oude traditie van de schooldag over alcoholproblemen, de week van de alcoholpreventie aan op TV BRT-1.

De voorzitter gaf hieraan zijn gewaardeerde medewerking en op de VAD was een permanentie aanwezig van 20 tot 23 uur. Tijdens de permanentie kwamen 36 oproepen binnen en de onmiddellijke dagen nadien werd nog 67 keer telefonisch gereageerd en 14 keer schriftelijk.

- Comité de Concertation sur l'Alcool et les autres Drogues (C.C.A.D.)
Er waren regelmatig contacten en overleg onder meer binnen de Werkgroep Alcohol en Arbeid, interministerieel overlegplatform, alcohol en verkeer, ...

- Federatie van Diensten voor Geestelijke Gezondheidszorg vzw en Verbond der Medisch-Sociale Instellingen
Beide koepelorganisaties voor de Vlaamse Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg zijn vertegenwoordigd in de Stuurgroep van het preventieproject, omdat de elf lokale preventiewerkers tewerkgesteld zijn in een Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg.

- Stuurgroep GVO in het onderwijs
Stafmedewerkster M. Geirnaert maakt hiervan deel uit. In de Stuurgroep G.V.O. in het onderwijs werd het voorbije jaar veel aandacht besteed aan onderwijsmateriaal rond verslaving.
 - * ondersteuning van de implementatie van 'Tralies in Wonderland' (CAD) voor de basisschool;
 - * bespreking materiaal voor het secundair onderwijs van het G.V.O.-project RUG rond alcohol en verslaving;
 - * aanzet tot samenwerking met de Lion's i.v.m. een drugpreventieprogramma met nadruk op sociale vaardigheden.

- AIDS-overleg
Op 13.1, 3.3, 28.4 en 30.6 nam R. Peeters namens V.A.D. deel aan de vergaderingen van het AIDS-overleg. In het verlengde van de eerdere vergadering van 28.10.88 over het AIDS-risico bij illegale (m.n. intraveneuze) druggebruikers werd de HIV- preventiefolder van de V.A.D.-Werkgroep Illegale Drugs aldaar voorgesteld en ter (mede-)verspreiding aangeboden. Na de zomer van '89 werd het door het IPAC als inrichtende instantie opportuur bevonden om het AIDS-overleg op te schorten en een alternatieve, meer efficiënte structuur in themagerichte werkgroepen te overwegen.

- De samenwerking met het KKAT wordt vermeld bij het verslag van de Werkgroep Onderwijs.

2. Coördinatie van het preventieproject

De uitwerking van de coördinatie-opdracht van het preventieproject vanuit V.A.D. gedurende het tweede werkingsjaar omvat enerzijds de coördinatie van het preventiewerk en anderzijds de registratie-opdracht.

De coördinatie van preventie omvat :

- vorming en ondersteuning van de preventiewerkers en coördinatie van het preventiewerk in de verschillende regio's. Hiertoe worden regelmatige samenkomsten (tweemaal per maand) met de preventiewerkers georganiseerd op V.A.D. Ook zijn hierin diverse initiatieven en individuele contacten met preventiewerkers te situeren.
- contacten en samenwerking op het niveau van de Vlaamse Gemeenschap. Dit bestaat vooral uit samenwerking met verschillende organisaties met het oog op een algemene coördinatie van de preventie van alcohol- en andere drugproblemen in Vlaanderen.

De registratie-opdracht impliceert activiteiten die gekaderd kunnen worden in de Richtnota die de opdracht omschrijft in termen van de "continue opvolging van aard, omvang en spreiding van het drugprobleem in Vlaanderen".

I. KOORDINATIE VAN HET PREVENTIEWERK

A. Vorming en ondersteuning van de preventiewerkers

1. Algemene sessies

Deze gaan door op maandelijkse basis. Op deze vergaderingen gaat de aandacht vooral naar uitwisseling, planning en coördinatie van het preventiewerk. Dit omvat onder meer volgende activiteiten:

- voorstelling van regionale initiatieven (vb. pilootprojecten)
- uitwisseling van ervaringen tussen de regionale preventiewerkers
- praktische informatie rond de structurele omkadering van het preventieproject (o.a. rapportering vanuit de Stuurgroep)
- scharnierfunctie t.a.v. VAD (vb. bijdrage aan de beleidsbepaling van VAD, voorbereidende werkzaamheden voor de VAD-studiedag,..)
- tussentijdse feedback met betrekking tot de centrale opvolging van de registratie-opdracht
- gemeenschappelijke voorbereiding van een aantal documenten (o.a. provinciale activiteitenverslagen, inventaris van het bestaande GVO-aanbod, rapport over noden en behoeften inzake preventie van alcohol- en andere drugproblemen,..)
- voorstelling van modellen die algemeen bruikbaar zijn binnen het preventiewerk (vb. organiseren van een samenwerkingsverband met PMS/MST)
- planning van contacten naar andere organisaties (BIV, gemeentebesturen) en naar de pers toe
- signaleren van relevante studiedagen, opleidingen, activiteiten,..
- verslag door deelnemers aan dergelijke studiedagen, opleidingen, enz.
- plannen en bediskussiëren van regionale en gemeenschappelijke beleidsopties
- voorstelling van initiatieven, nieuw materiaal, voorgenomen projecten vanuit VAD, hetzij vanuit andere organisaties, met raakvlakken voor het preventiewerk
- uitwerken van een implementatiestrategie via PMS/MST voor de bekendmaking en ondersteuning van het project Tralies in Wonderland voor de basisschool (via de koepels en via provinciale en regionale contacten met PMS/MST en met ondersteuning vanuit alle onderwijsnetten)

via de Stuurgroep GVO in het onderwijs (zie elders).

2. Themasessies

De themasessies worden beschouwd als interne vormingsmomenten van het team van preventiewerkers. Zij gaan eveneens door op maandelijkse basis. Deze thema's worden gekozen op basis van de interesses en de noden van de preventiewerkers, waarrond een programma wordt uitgewerkt.

- a) Voorstelling van het geïntegreerd preventiebeleid ("approche globale") binnen de Duitstalige Gemeenschap door Dhr. Ernst Servais:
 - historiek en overzicht van de huidige werkingsmodaliteiten;
 - uitgebreide verkenning van een aantal deelgebieden, zoals lager en secundair onderwijs en het arbeidsmilieu;
 - volledige trainingssessie als voorbeeld van een vormingsactiviteit voor leerkrachten secundair onderwijs, met illustratie van zowel de doelstellingen, de werkvormen als de aangeboden inhoud
- b) evaluatie als onderdeel van een goed geplande preventie-activiteit:
 - konkrete illustratie (aan de hand van aspecten van de eigen teamwerking) van evaluatiemethodieken en het zinvol gebruik van de verkregen informatie
- c) relaties tussen preventie en kuratie (hulpverlening), met:
 - gastspreker Chris Dekkers (CAD West- en Midden-Brabant, NL) over de situatie in Nederland
 - standpunten van een aantal deskundigen terzake in Vlaanderen
 - reflektie op eigen ervaringen als preventiewerker binnen een CGGZ, en mogelijkheden van wederzijdse verrijking tussen beide "sektoren".
- d) mediacampagnes rond alcohol- en andere drugproblemen
 - diskussie over de effectiviteit van mediacampagnes op basis van een grondig literatuuroverzicht
 - illustratie aan de hand van aktuele voorbeelden:
 - de nationale campagne voor meer verantwoord gebruik van geneesmiddelen door het Ministerie van Volksgezondheid en Sociale Zaken
 - de jaarlijkse campagne "rijden onder invloed" vanuit het Belgisch

Instituut voor Verkeersveiligheid (gastspreker: Mevr. Nicole De Vrieze), waarbinnen de samenwerkingsmogelijkheden onderzocht werden, met praktisch resultaat (zie verder)

e) motivatiestrategieën

suggesties en richtlijnen om gezamenlijk overleg rond en planning van preventie-activiteiten op te zetten met een veelheid aan plaatselijke intermediairen, gericht op het respekteren van noden en verwachtingen, efficiënte communicatie, kanaliseren van de oorspronkelijke vraag tot een effectieve preventiestrategie

f) motiverende gesprekstechnieken met probleemdrinkers

informatieve kennismaking met recente cognitieve en motivationele modellen rond probleemdrinken en met de van daaruit afgeleide praktische gespreksvaardigheden.

g) aanleren van sociale vaardigheden vanuit preventief oogpunt. Adekwat reageren in aanbodsituaties vormt een belangrijk werkpunt in de hedendaagse preventiestrategieën rond alcohol en drugs.

In die zin werd een sessie opgezet rond:

- de Goldsteintraining als prototype van sociale vaardigheidstechniek
- een mogelijke toepassing van deze principes binnen het buitengewoon secundair onderwijs (uitgaande van ervaringen van preventiewerkers)
- kennismaking met de methodes van Outward Bound School met als doel het aanleren van sociale vaardigheden in het ASO.

f) gemeentebeleid rond alcohol- en andere drugpreventie. Overzicht van de in ons land en elders gebruikte werkwijzen om binnen een gemeente een preventief beleid te stimuleren rond alcohol en andere drugs. De verschillende aspecten (verkeer, sport, werkgever,...) werden geanalyseerd. Op basis hiervan werd een gekoördineerd plan voor regionale contacten met gemeentelijke overheden opgemaakt:

- algemeen en vrijblijvend aanbod naar alle gemeentebesturen in de regio via:
 - bijdrage aan de omzendbrief van de Minister van Binnenlandse Zaken betreffende de eindejaarscampagne van het BIV "rijden onder invloed"
 - rechtstreekse brief aan alle gemeentebesturen om de preventieve aandacht ook op andere terreinen dan verkeer te richten en uitdrukkelijk de beschikbaarheid van de

preventiewerker voor overleg en eventuele initiatieven terzake te signaleren.

- volgens plaatselijke noden of mogelijkheden intensiever contact met enkele gemeenten bij wijze van "pilotfunctie"

i) uitwerken van een expliciete gemeenschappelijke visie inzake hedendaagse preventie van alcohol- en andere drugproblemen

- in eerste instantie werd de algemene aflijning voorbereid door het voltallige team
- de uitwerking van een voorlopige tekst, mede op basis van externe bronnen (literatuur en onderzoeksmateriaal) werd toevertrouwd aan een beperkte subgroep van preventiewerkers en koördinatoren
- de discussie die moet leiden tot een formeel eindprodukt zal opnieuw door het voltallige team worden opgenomen

Het dokument dat deze visie uitdrukt zal ten overstaan van externe instanties kunnen fungeren als bekrachtiging van het gemeenschappelijk profiel van de preventiewerkers. Binnen het team zelf wordt aan het tot stand komen van deze tekst veel belang gehecht omwille van de verhelderende regelmatige en intensieve discussie over de diverse deelaspecten van de visie.

3. Activiteiten in diverse subgroepen

Naast de hogervermelde subgroep die een tekst rond de visie inzake preventie voor alcohol- en andere drugproblemen voorbereidt, zijn twee andere subgroepen van preventiewerkers en koördinatoren actief.

- Ontwerp van een vormingspakket rond medikatie, voor gebruik door intermediairen (bv. van vormingsorganisaties).

De subgroep heeft een selectie gemaakt van de informatie die overgedragen kan worden en heeft hiervoor aangepaste werkvormen uitgewerkt, die tevens gericht zijn op het beïnvloeden van attitudes en gedrag m.b.t. medikatie.

Overleg met deskundigen en meer bepaald met de VAD-werkgroep Middelenmisbruik heeft plaatsgevonden.

Momenteel wordt de materiële realisatie van het vormingspakket voorbereid en worden daarvoor de nodige middelen gezocht.

Er is een reeks schikkingen getroffen voor de pretesting van het ontwikkelde materiaal, de implementatie bij de intermediairen van diverse organisaties en de evaluatie van dit pakket op korte en op langere termijn.

- Vormingsaanbod inzake vroegdetectie en adequate preventieve aandacht voor alcohol- en andere drugproblemen door intermediairen in de thuisgezondheidszorg.

Dit thema is gegroeid uit de preventievoorstellen op de VAD-studiedag rond "Alcohol, drugs,.. en het gezin" van 18 november 1988.

Als voorbereiding op het uitwerken van dit vormingsaanbod werden diverse kontakten gelegd met de betreffende diensten:

- kontakt met de Beroepsvereniging voor gezins- en bejaardenhelpsters.
Voorstelling van het preventieproject op hun algemene ledenvergadering.
Bespreking van samenwerkingsmogelijkheden.
- Bevraging bij diverse diensten voor gezins- en bejaardenhulp: peilen van de noden en behoeften.
- Uitnodigen van Mevr. Jenny Steenhout als gastspreker op een vergadering.
- Diverse telefonische kontakten met CADs en NIAD in Nederland, over hun ervaringen op dit domein.
- Verzamelen van werkboeken en cursusmodellen.

4. Diverse aanvullende activiteiten

- Het materiaal van "Drugwise", een oorspronkelijk Engelstalig informatief spel, is vertaald en aangepast ten behoeve van gebruik door de preventiewerkers.
- In februari werd een bijkomende training in het gebruik van het alcoholspel voor de preventiewerkers georganiseerd, verzorgd door medewerkers van vzw Free, Brugge (auteurs van het spel).
- In november ging in Mechelen een informatienamiddag over gokverslaving door, die door een aantal preventiewerkers en koördinatoren werd bijgewoond. Deze namiddag werd inhoudelijk gestoffeerd door

medewerkers van Matt Talbot, Borgerhout.

- Deelname aan de V.A.D.-studiedag "Alcohol- en andere drugproblemen, vandaag en morgen" op 10 november te Strombeek-Bever.

5. Individuele begeleiding

Eén van de koördinatoren bezocht alle preventiewerkers gedurende minimum een halve dag om een regionale stand van zaken te bespreken.

Daarnaast doen de preventiewerkers regelmatig beroep op één van de koördinatoren voor advies, medewerking en ondersteuning bij activiteiten in de regio, het uitwerken van een concept voor vormingsprogramma's, ondersteunend didactisch materiaal, relevante literatuur, enz.

6. Tussentijdse evaluatie

Aan het einde van het eerste werkingsjaar werden enkele evaluatiemomenten ingebouwd, onder meer rond volgende vragen:

- in hoeverre zijn de eerder afgelijnde taken van preventiewerkers aan bod gekomen, en wat zijn de eventuele ervaren moeilijkheden geweest om deze taken evenwichtig te realiseren?
- In hoeverre voldoet de wijze van vergaderen met het team en is men tevreden met de aangeboden interne vorming?
- Evaluatie van het preventieproject in zijn relatie tot de coördinatie vanuit V.A.D.: de functie van de koördinatoren, de Stuurgroep en de Projektgroep, deelname aan V.A.D.-activiteiten, bijdragen tot de V.A.D.-Berichten als medium voor onder meer het preventiewerk.

Ook de rapporten van de koördinatoren over het eerste werkingsjaar werden benut als stimulans om zich over de werking te bezinnen.

De interne discussies ter voorbereiding van het rapport "Noden en behoeften van preventie voor alcohol- en andere drugproblemen" (juli 1989) vormden eveneens een aanzet tot evaluatie van het eigen preventiewerk.

B. Samenwerking op het niveau van de Vlaamse Gemeenschap

In het kader van de coördinatie van het preventieproject op het niveau van de Vlaamse Gemeenschap participeerden de coördinatoren in diverse activiteiten die we in volgende kategoriën kunnen onderbrengen:

- samenwerking met GVO- en kategoriale organisaties die projecten ontwikkelen waarvan de doelstellingen nauw verwant zijn met alcohol- en andere drugpreventie.
- kontakten op het niveau van de Vlaamse Gemeenschap en op het nationale niveau.
- voordrachten en vormingsactiviteiten rond preventie en/of het preventieproject.
- een reeks van eenmalige of kortstondige kontakten met als doel konsultatie, verkennen van preventieve mogelijkheden, public relations, ...

1. Samenwerking met GVO- en kategoriale organisaties.

- Koördinatiekomitee Algemene Tabakspreventie (KKAT)

Deelname aan de werkgroep Jongeren voor de uitwerking van een videoprogramma rond sociale vaardigheden voor leerlingen uit het beroepsonderwijs.

- GVO-project RUG

Deelname aan de besprekingen van een GVO-programma rond verslaving voor de hoogste jaren van het secundair onderwijs.

In de toekomst wordt voorzien dat het team van preventiewerkers dit programma in het secundair onderwijs actief zouden ondersteunen. Hier wordt eveneens vooral de nadruk gelegd op het aanleren van sociale vaardigheden ter preventie van misbruik van genotsmiddelen.

In de pilootfase van dit project verlenen reeds twee preventiewerkers hun actieve medewerking aan dit programma.

In het kader van dit project werden kontakten gelegd met:

- Outward Bound School in Leuven
- Bob De Pourcq: Stedelijk PMS Gent
- VUB-HILOK: Eric Corijn en Marc Tebo (vrijtijdsopvoeding en sport als middel tot het aanleren van sociale vaardigheden).

Door het team van preventiewerkers werd tevens feedback gegeven op het programma rond alcoholpreventie. Het kan ook zonder, dat kadert binnen hogervernoemd GVO-prjekt voor het sekundair onderwijs.

- CAD: Tralies in Wonderland

Door de preventiewerkers van Limburg werd een pilootprojekt uitgewerkt voor de basisschool rond preventie van genotsmiddelen bij kinderen.

Medewerking aan de adviesgroep bij de ontwikkeling van het didaktisch materiaal voor leerlingen en leerkrachten.

Deelname aan de besprekingen van de Pedagogische Werkgroep van de Stuurgroep GVO in het onderwijs, die de implementatie van het projekt in het onderwijs ondersteunt.

Uitwerken van een implementatiestrategie binnen het preventieteam (zie elders).

- Samenwerken aan Gezondheid - SAG.

Lid van de Stuurgroep van het pilootprojekt van de Raad van Europa rond preventie van alcohol- en andere drugproblemen. Dit projekt is werkzaam te Gent-Ledeberg.

In samenwerking met de preventiewerker van de regio Gent werd het initiatief ondersteund tot het opstarten van een projekt jongeren en alcohol binnen dit pilootprojekt.

- Vlaamse Federatie der Jeugdhuisen.

Overleg in het kader van het opstarten van preventie-initiatieven binnen het jeugdwerk in Vlaanderen vanuit de Federatie.

Konsultatie rond het tot stand komen van een beleidsvisie. Voorzien wordt om in de toekomst met enkele pilootprojekten te starten waarin de preventiewerkers actief zouden participeren.

2. Kontakten op het niveau van de Vlaamse Gemeenschap en op het nationale niveau.

- Stuurgroep van het preventieprojekt

De Stuurgroep vergaderde zeven maal in het voorbije jaar. In de vergaderingen werd aandacht besteed aan de evaluatie van het preventieprojekt na het eerste werkjaar (cfr. rapporten van het eerste

werkingsjaar, hoofdstuk evaluatie). Daarnaast werden de modaliteiten voor continuering van het preventiewerk na 30 oktober 1989 uitvoerig in de Stuurgroep besproken. Mevr. Lemaitre, kabinetsmedewerkster van Minister Weckx was hiervoor op een vergadering te gast. De Stuurgroep werd voor deze discussie tevens uitgebreid met de leden van de werkgroep die in 1987 de Richtnota samenstelden.

- **Stuurgroep GVO in het onderwijs**

Deelname aan de vergaderingen van de Stuurgroep met het oog op de coördinatie van alle onderwijsinitiatieven m.b.t. GVO en preventie (o.a. Tralies in Wonderland CAT).

- **Belgisch Instituut voor Verkeersveiligheid (BIV).**

Deelname aan de Werkgroep Campagnes binnen het BIV, mede ter voorbereiding van de eindejaarscampagne rond Rijden onder Invloed. Deze campagne wordt door het preventieproject op het niveau van de gemeentes ondersteund (zie elders).

- **Overleg tussen CCAD (Luc Bils), ASL (Ernst Servais) en VAD.**

Ontwikkeling van een gemeenschappelijk initiatief rond alcohol en verkeer (uitwerken van alcoholvrije rijbewijzen). Voorbereiding van overleg in verband met mogelijkheden tot uniforme registratie tussen de 3 gemeenschappen.

- **Lions België en Lions International**

Deelname aan een kongres van Lions over hun Quest programma rond preventie van alcohol- en andere drugproblemen en de toepassing van dit programma in diverse Europese landen. Bespreking van een mogelijke implementatie van het programma in Vlaanderen met de verantwoordelijke Dhr. Bartholomeus.

- **Kontakname met het kabinet van de Minister van Sociale Zaken, Minister Busquin n.a.v. de nationale campagne rond geneesmiddelen.**

- **Kontakten met het kabinet van de Minister van Binnenlandse Zaken, Minister Tobback n.a.v. een brochure over drugs in voorbereiding bij de Rijkspolitie.**

- Besprekingen op het kabinet van de **Gemeenschapsminister van Volksgezondheid**, Minister Weckx in verband met de continuering van het preventieproject.

Medewerking aan de voorbereiding van de regeringsmededeling van de Minister naar aanleiding van de week van de alcoholpreventie.

3. Voordrachten en/of vormingsactiviteiten

- **Vlaamse Vereniging voor Sociaal Verpleegkundigen**
Gent, 2 februari 1989: voorstelling van het preventieproject.
- **Pilootproject: GVO in het secundair onderwijs - RUG**
15 juni 1989: Preventie van alcohol- en andere drugproblemen in het secundair onderwijs.
Vorming in het kader van het navormingsprogramma voor de GVO-koördinatoren van de pilootscholen.
- **WCAD**
Brugge, 27 jnui 1989: voordracht rond de preventie van alcohol- en andere drugproblemen voor de leden van het WCAD.
- **SODA: studiedag voor directies en leerkrachten van de Antwerpse sekundaire scholen.**
Antwerpen, 24 oktober 1989: namiddagsessie over preventie: preventiemogelijkheden voor de school.
- **KAJ: informatie-avond voor de afdelingsverantwoordelijken**
Mechelen, 8 november 1989: preventie binnen het jeugdwerk.

4. Enmalige of kortstondige kontakten

- **het Belgische leger: Luitenant van Hove en Adjudant Taildeman**
bespreking van preventiemogelijkheden in het kader van de week van de soldaat. (Opgevolgd door de preventiewerkster van Brussel).

- **Rijkswacht: Luitenant van Aarschot**
 Advies rond het opzetten van een preventiecampagne binnen de rijkswachtkorpsen in het Brusselse, in samenwerking met de preventiewerkster van Brussel.

- **Rijks-PMS-Centrum Hasselt:** contact met mevr. Lieve Jooris-Van Drogenbroeck, vertegenwoordigster van het Gemeenschapsonderwijs in diverse Europese Commissies rond preventie van alcohol- en andere drugproblemen.
 Besprekingen rond adviezen voor structurering van preventie in het onderwijs .

- **Vormingscentrum voor Rijks-PMS:** contacten met mevr. Alice Cops rond de mogelijkheden van een programma rond sociale vaardigheden in het Deeltijds Leren.

- **Kontakt met mevr. Chantal Van Doorne, Universiteit van Luik.**
 Bespreking van onderwijsprogramma's rond preventie in het kader van haar Europese opdracht rond het ontwerpen van een evaluatieschema voor preventieprogramma's in het onderwijs.

- **Kontakt met mevr. De Vreker, Centrale Bibliotheek RUG,** als voorbereiding op de organisatie van een preventieweek rond drugs in maart 1990.

- **Kontakten met de pers:**
 - n.a.v. de campagne van Minister Busquin rond geneesmiddelen: persbericht.
 - n.a.v. de week van de alcoholpreventie: interviews met televisie, radio en geschreven pers.

II DE REGISTRATIE-OPDRACHT

De verschillende inspanningen op dit gebied kunnen beschouwd worden als een stapsgewijze vordering volgens het schema dat in het eindrapport van het eerste werkingsjaar voorgesteld werd. Weliswaar is de algemene strategie nog niet naar alle sectoren toe even duidelijk ingevuld, maar hiervoor wordt verder gerekend op de ondersteuning met deskundigheid en relevante kontakten door de V.A.D.-werkgroep Epidemiologie.

De meer systematische activiteiten binnen de tweede werkingstermijn van het projekt laten zich als volgt samenvatten.

1. Kontakten met overkoepelende instellingen, met het oog op het verkrijgen van nu reeds systematisch geregistreerde gegevens.

- Diensten Geestelijke Gezondheidszorg: kontakt met het Samenwerkingsplatform (dhr. Van Nuffel)- een algemene presentatie van de gegevens over 1987 werd ons reeds meegedeeld; een specifieke rapportering van door ons gevraagde relevante detailgegevens is in voorbereiding. Ook voor 1988 en 1989 zijn aldus gegevens in het vooruitzicht gesteld.
- Psychiatrische klinieken; kontakt met overkoepelende instanties als het A.C.C. (Administratief Centrum Caritas) (dr. Suy). Hoewel de eerste reaktie duidelijk welwillend was, dienen deontologische adviseurs zich nog over de gestelde vraag te buigen. In principe kunnen we daarna beschikken over de gestandaardiseerde gegevens van een groot aantal psychiatrische ziekenhuizen met en zonder gespecialiseerde ontwenningafdelingen. Ook enkele andere centraliserende instanties, waarbij een beperkter aantal instellingen aangesloten zijn, worden nog gekontakteerd.
- Therapeutische gemeenschappen en crisiscentra voor druggebruikers: de centrale registratie VLIS-DC (Vlaams InformatieSysteem Drugvrije Centra) (dhr. Keymeulen) werd bereid gevonden om gegevens mee te delen. Deze informatie zouden we nog voor het jaareinde ontvangen. Zij hebben betrekking op 1988 als eerste jaar van gegevensverzameling vanuit dit systeem.

- Generale Staf van de Rijkswacht: na contact met Kapitein De Winter van het Centraal Bureau der Opsporingen werden ons zeer recente gegevens over "drugvangsten" (tot en met 1988) bezorgd. Over de mogelijkheid om ook andere gegevens van de rijkswacht, gerechtelijke politie en gemeentepolitie langs deze weg te kunnen verkrijgen wordt verder contact gehouden.

2. Direkte kontakten

- Psychiatrische ziekenhuizen en psychiatrische afdelingen van algemene ziekenhuizen werden nagenoeg systematisch gekontakteerd door preventiewerkers en koördinatoren, om via rechtstreeks plaatselijk contact met de preventiewerker gegevens in de vorm van jaarverslagen en andere rapporteringen door te spelen. Momenteel zijn zeer veel van deze gegevens op V.A.D. beschikbaar. Verwerking tot een globale rapportering zal plaats vinden in de loop van de eerstvolgende maanden.
- Therapeutische gemeenschappen: werden gekontakteerd voor het bekomen van jaarlijkse rapporteringen. Ook deze gegevens zijn inmiddels op V.A.D. gecentraliseerd.
- Kontakten met schoolonderzoek (enquêtes bij de schoolgaande bevolking)
 Het enige onderzoek dat in de loop van 1988/89 uitgevoerd en gerapporteerd werd is dat onder leiding van dr. B. De Ruyver (RUG) bij Oostvlaamse middelbare-scholieren. Via kontakten met deze onderzoeker konden we beschikken over de uitvoerige rapportering hiervan. Deze kontakten verliepen zowel vanuit de koördinatoren als vanuit de regionale preventiewerker te Gent.
 Een aantal andere initiatieven rond schoolonderzoek worden op de voet gevolgd door de V.A.D.-werkgroep Epidemiologie, in nauwe samenspraak met dr. Casselman, dr. Ruud Peeters en mevr. Lea Maes. Het betreft hier hetzij reeds uitgevoerd en nog niet gerapporteerd onderzoek, hetzij voorgenomen onderzoek. De werkgroep interesseert zich vooral voor de standaardisatie van het gehanteerde onderzoeksinstrument.

3. Werkgroepen

a. **Werkgroep Alcohol en Arbeid**

De activiteiten van de V.A.D.-stuurgroep Alcohol en Arbeid werden in 1989 voornamelijk bepaald door de publikatie van de brochure 'Alcohol en Arbeid', de ruime weerklank ervan in de pers en de daaraan verbonden informatie-aanvragen vanuit de bedrijfswereld.

Tevens werd gestart met de voorbereiding van de **regionale studiedagen** als antwoord hierop.

Brochure 'Alcohol en arbeid'

In de eerste helft van 1989 werd in de programmakommissie voornamelijk gewerkt aan de samenstelling van deze brochure. Men besliste hierin een algemeen concept met betrekking tot de alcohol- en arbeidproblematiek aan te bieden. In een latere fase worden de respektievelijke thema's in aparte brochures uitgediept. Naast de probleemschets en een analyse van de huidige situatie (overzicht van - beperkt - onderzoek) worden richtlijnen tot een alcoholbeleid aangegeven.

- perskonferentie 1 september

De publikatie van de brochure kreeg uitgebreid aandacht in de pers. Op een druk bijgewoonde perskonferentie in het Provinciaal Veiligheidsinstituut te Antwerpen werd achtereenvolgens het woord gevoerd door P.M. TIESEMA, Dr. S. ANSOMS, Marie-Claire LAMBRECHTS en Walter VERMEIREN.

Vermelding van dit gebeuren in de dagbladpers (Financieel Economische Tijd, De Morgen, Het Volk, Het Nieuwsblad/De Standaard, Gazet van Antwerpen), tijdschriften (Ons Recht, Oriëntatie) en in verschillende vakbladen was het gevolg.

Ook T.V. (VTM-journaal) en radio (BRT-aktueel, BRT-Wereldomroep, BRT-Antwerpen, BRT-klaarwakker) namen de voorstelling van de brochure al dan niet uitvoerig in hun berichtgeving

op. Als gevolg hiervan werd de brochure massaal aangevraagd door zeer diverse bedrijven. Eind 1989 betrof dit 282 exemplaren. Samen met de verspreiding binnen de V.A.D.-organisaties en de exemplaren die in verschillende alcohol- en arbeidprojecten verdeeld werden, was de 1ste oplage (1.000 eks.) aan het eind van het jaar reeds voor de helft uitbesteed.

Ook de vroegere folder 'alcohol en werk' werd dermate besteld dat een tweede druk begin 1990 noodzakelijk zal zijn.

Projekten

- Provincie Brabant : Na de vorming van een groep 'sleutelfiguren' in het najaar van 1988 werden een 4-tal infodagen georganiseerd voor de dienstverantwoordelijken (mei en juni). Nadien werd een uitvoerig evaluatierapport gemaakt dat samen met de budgettering voor het werkingsjaar 1990 ter goedkeuring aan de Bestendige Deputatie werd voorgelegd.

Deze gaf haar fiat voor verdere werking. In 1990 start men met de eigenlijke preventiecampagne naar alle 'agenten' van de provincie.

- West-Vlaanderen : De training alcohol en arbeid (organisatie W.C.A.D. i.s.m. V.A.D.) aan de K.U.L.A.K. werd afgevoerd in januari 1989 (12 en 19/1).

In aansluiting hierop werd de cursus 'motiverende gesprekstechnieken' georganiseerd voor de groep van sociaal assistenten van de elektriciteitsmaatschappij Ebes (Melle, 10/4).

- Na reeds genoemde perskonferentie kwamen er bij de V.A.D. heel wat aanvragen binnen om een alcohol- en arbeidprogramma op te starten. Wegens het vertrouwelijk karakter van de aanvragen is het onmogelijk deze hier te vermelden. Het betreft alleszins een tiental bedrijven waarvan enkele door

de grote omvang van het projekt een belangrijk deel van de werking in 1990 zullen uitmaken.

Regionale studiedagen

Om een antwoord te kunnen geven op de massale vraag naar informatie vanwege de bedrijven, mede als gevolg van de publikatie van de brochure 'Alcohol en Arbeid', werd gestart met de voorbereiding van de organisatie van regionale studiedagen in 1990. Op deze seminaries zullen we de bedrijven een concreet programma aanbieden, vertrekkend vanuit onze ervaringen totnogtoe en de moeilijkheden die we ondervonden. Deze studiedagen zijn gepland voor voorjaar 1990.

Andere activiteiten

- Op 7 en 8 december bezochten leden van de programma-kommissie alcohol en arbeid enkele organisaties die in Nederland actief zijn met betrekking tot de alcohol- en arbeidproblematiek.

Achtereenvolgens werden ALCON (Alcohol Consultancy Nederland), NIAD (Nederlands Instituut voor Alcohol en Drugs) en JELLINEK bezocht.

Globale konklusie is dat we met onze aanpak op dezelfde lijn zitten als hogervermelde organisaties maar dat het grote verschil in infrastructuur en menskracht ons parten speelt.

Opvallende verschillen zijn het benaderen (of het werken in de richting naar) van deze problematiek in een totaalpakket gezondheid waardoor gemakkelijker toegang tot de bedrijven en het onderbrengen van deze werking in aparte organisaties.

Met het oog op Europa '92 wordt gezamenlijk overleg tussen betrokken organisaties in diverse Westeuropese landen wenselijk geacht.

- de video **alkohol en arbeid** van Ebes waaraan de programma-kommissie haar medewerking verleende werd ons in twee exemplaren ter beschikking gesteld.
- uiteenzettingen alcohol en arbeid (voor arbeidsgeneesheren, studenten, ...)
- inventarisatie en uitbouw dokumentatiemateriaal binnen- en buitenland
- publikatie artikel '**alkoholproblemen in de werksituatie**' in het meinummer van "Orientatie: sociaal recht en personeelsbeleid", een uitgave van ced-samsom
- behandelen diverse verzoeken (advies bij thesissen, artikels, ... in verband met alcohol en arbeid)

De medewerkers aan de stuurgroep waren in 1989 :

Ronny BERDEN, P.Z. Sancta Maria, Sint-Truiden
 Peter BUYSSE, stagiair Alttox, Antwerpen
 Jan COLSON, W.C.A.D., Kortrijk
 Mia DE BOCK, Primavera, Brussel (P)
 Roos DE VENTER, D.G.G.Z., Oostende (P)
 Jan DE RANTER, Ebes, Antwerpen
 Marie-Claire LAMBRECHTS, V.A.D. (P)
 Selm NELISSEN, Alttox, Antwerpen (P)
 Michèle STAELENS, D.G.G.Z., Leuven (P)
 Paul OOMS, S.A.W., Borgerhout
 Pieter TIESEMA, voorzitter (P)
 Petra VANDERSMISSEN, Primavera, Brussel (a.i.)
 Marjet VANDERSTRAETEN, C.A.D., Hasselt (P)
 Walter VERMEIREN, D.G.G.Z., Leuven (P)
 Albert VOET, Provinciaal Veiligheidsinstituut, Antwerpen

Op de volgende data kwamen respectievelijk de Stuurgroep en de Programmakommissie (voorbereidende werking) bijeen :

Stuurgroep : 29/6

Programmakommissie : 24/1 - 16/2 - 21/3 - 3/5 - 6/6 - 29/6 -
 22/8 - 22/9 - 19/10 en 28/11.

Marie-Claire Lambrechts, projecten Alcohol en Arbeid

- pagne van minister Busquin met betrekking tot geneesmiddelengebruik,
- voorbereidende gesprekken rond preventie van psychofarmacagebruik, bijvoorbeeld via apothekers,
 - uitbrengen van advies rond de G.V.O.-pakketten "medicatie" alsook "medicatie en verkeer" e.d.

Duidelijke gewijzigde doelstellingen of goed omschreven projecten voor het werkjaar 1990 bestaan niet.

Vermelding moet gemaakt worden van het feit dat andere werkgroepen binnen V.A.D. eveneens actief zijn op het terrein van middelenmisbruik en dergelijke (namelijk de werkgroep "Vrouw en Middelenmisbruik", vroeger genoemd "Vrouw en Alcohol", en nadien "Vrouw en Verslaving", alsook de werkgroep "Illegale Drugs").

Ten slotte wil deze werkgroep zich graag naar de andere werkgroepen verdienstelijk blijven maken door wetenschappelijke en logistieke steun rond deze problematiek te verlenen alsook door verder de gelegenheid te blijven bieden om te komen tot een vrije meningsuiting, confrontatie en uitwisseling van ervaringen.

dr. F. Delmeire, verantwoordelijke

c. Werkgroep Illegale Drugs

De werkgroep Illegale Drugs binnen de VAD kwam zes keer samen in 1989 met een gemiddelde aanwezigheid van acht deelnemers. De werkgroep bestaat voornamelijk uit vertegenwoordigers van de gespecialiseerde drughulpverlening (TG's, Crisiscentra en Straathoekwerk), van enkele Diensten Geestelijke Gezondheidszorg met preventiewerker, van één Psychiatrisch Ziekenhuis en van een soberheidsorganisatie. Een staflid van VAD nam ook steeds aan de vergaderingen deel.

Het voornaamste thema van 1989 was het maatschappelijk debat over de beschikbaarheid van psychotrope middelen. Elke vergadering in 1989 werd hierop teruggekomen. De leden van de

werkgroep hebben hierrond enkele interne nota's gemaakt met de volgende titels:

- Overheidsmaatregelen en Volksgezondheid,
- Rechtsongelijkheid in de toepassing van de drugwetgeving,
- Voordelen van de huidige reglementering op drugs,
- Gevolgen van het Nederlands liberaal beleid,
- Marketingstrategiën voor cultuur-vreemde drugs.

De bedoeling is om in '90 of '91 hieraan een volledige studiedag te wijden, en voorlopig dit thema verder uit te diepen.

Het thema van vorig jaar, Aids en druggebruikers, werd opgevolgd. De enquête in de hulpverlening naar het aantal seropositieven onder de intraveneuze druggebruikers is verdergezet en levert nog steeds bruikbare gegevens op. De Aids-preventiefolder werd geëvalueerd, en aan een meer aangepast model wordt gewerkt. Het pilootonderzoek van Free-Clinic Antwerpen naar spuitgedrag en HIV werd voorgesteld en besproken.

Ten slotte werd een nieuw initiatief genomen om de vergaderingen zelf wat meer te stofferen: telkens wordt door de leden een literatuuroverzicht gebracht van wat er recent verschenen is over drugproblematiek en aanverwante thema's.

In 1990 wordt dit uitgebreid door ook een gastspreker uit te nodigen. Op die manier hopen we de werkgroep illegale drugs open te kunnen stellen voor collega's van de huidige deelnemers om aldus een impliciet vormingsaanbod te doen.

Paul Van Deun, verantwoordelijke

d. Werkgroep Onderwijs

Oudervormingspakket

De werkgroep onderwijs heeft het voorbije jaar intensief gewerkt aan de uitwerking van een vormingspakket voor ouders van adolescenten rond alcohol- en andere drugpreventie. Dit

vormingspakket wil een alternatief zijn voor de traditionele informatie-avonden voor ouders rond drugs. Informatie over drugs is immers onvoldoende om jongeren te begrijpen en te helpen in hun keuze om verantwoord om te gaan met drugs.

Dit vormingspakket omvat een vijftal centrale thema's:

- * verduidelijken van eigen waarden en normen
- * betekenis van alcohol- en druggebruik bij adolescenten
- * informatie over alcohol en drugs
- * relationele vaardigheden
- * omgaan met alcohol- en andere drugproblemen

Het pakket bestaat uit een handleiding voor de begeleider, achtergrondinformatie voor de begeleider en een krant met informatie en oefeningen voor de ouders.

De inhoudelijke en methodische uitwerking van het materiaal is momenteel afgewerkt. Rest nog de vormgeving, financiering en druk. Gehoopt wordt dat het pakket voor het einde van het schooljaar beschikbaar is.

Implementatie : het pakket is bestemd voor intermediairen voor het opzetten en uitwerken van optimaal 3 werksessies met ouders. De kanalen voor verspreiding zijn nationaal :

- de ouderkomitees
- PMS/MST
- de socio-kulturele organisaties (KVLV/KAV/SVV,...)

Regionaal kan het pakket via de preventiewerkers worden verspreid.

De procedure voor implementatie is momenteel in voorbereiding.

Achtergrondinformatie verslaving

Uitwerking van achtergrondinformatie in opdracht van de Stuurgroep GVO in het onderwijs, ter ondersteuning van het GVO-pakket rond verslaving, uitgewerkt door de RUG.

Deze achtergrondinformatie bevat naast produktinformatie over alcohol, medikatie, tabak en illegale drugs heel wat informatie rond risico's, oorzaken van misbruik, wetgeving, preventie, enz.

e. Werkgroep Studie en Hulpverlening

De werkgroep Studie en Hulpverlening heeft zich dit jaar beziggehouden met de organisatie van een studiedag rond "psychotherapie en alcoholisme". Aanvankelijk was het de bedoeling een hele dag uit te trekken rond dit thema en alleen mensen uit te nodigen die op dit domein werkzaam waren. Door praktische omstandigheden werd onze studiedag geïntereerd binnen de jaarlijkse studiedag van VAD, Strombeek-Bever, 10 november 1990. Concreet is ons opzet uitgebreid tot een theoretische studienamiddag gevolgd door vier workshops, respectievelijk over psychoanalytische therapie en therapie on analytic lines (dr. M. Hebbrecht), client-centered therapie (dhr. G. Pype), gedragstherapie (J.P. Broothaerts) en systeemtherapie (dr. L. Isebaert). Zoals U kunt merken zijn de vier voornaamste psychotherapierichtingen op deze wijze aan bod gekomen. Wij hopen in het werkjaar 90 een document klaar te maken met de referaten van de verschillende sprekers. Heel binnenkort verschijnt ook ons eerste document, "Gecontroleerd drinken". Dit is dan de weerslag van ons werkjaar 1988. Aan de overige projecten uit dat werkjaar, een testbatterij voor organiciteitsonderzoek en een retrospectieve follow-up-studie van behandelde alcoholisten, is inmiddels op kleinere schaal verdergewerkt.

Luc Taccoen, verantwoordelijke

f. Werkgroep Vrouw en Middelenmisbruik

Daar de cliënten-doelgroep waarmee de werkgroep zich bezighoudt zich heeft uitgebreid, eerst tot medicatiegebruiksters, vervolgens tot illegale druggebruiksters, is de werkgroep zich geleidelijk aan gaan noemen "Vrouwen en Middelenmisbruik". Ik meen dat dit parallel loopt aan een evolutie in de V.A.D. algeheel.

Doelstellingen : studie en preventie

A. Studie

1. Wij stapten over van kennisname en uitdieping van de bestaande literatuur- en onderzoeksgegevens naar bundeling en dossiervorming, dit met het oog op het opstellen van een werkmap die als basis kan dienen voor artikels, voordrachten, en dergelijke. Wij ondervinden immers een stijgende belangstelling van media en van thesisstudenten. Verschillende artikels en interviews in dagbladen, algemene tijdschriften, vrouwen tijdschriften en in de gesproken pers zijn hiervan getuige. Dit dossier is momenteel in de maak.

2. Volop in voorbereiding is nu het onderzoek ter toetsing van de gegevens uit publikaties in het buitenland, bij een eigen Vlaamse populatie. Thesisstudenten verlenen hieraan hun medewerking voor verwerking van gegevens. De werkgroep zelf stelt, met hulp van Rudi Peeters, een gestandaardiseerde vragenlijst op, die als werkinstrument kan gebruikt worden ter registratie van vrouwelijk middelenmisbruik. Het nut hiervan is wel degelijk voelbaar als we in interviews en andere preventie-activiteiten met bepaalde vragen worden geconfronteerd, waar wij vanuit een eigen Belgische/Vlaamse context onvoldoende antwoord op kunnen geven.

B. Preventie

We werken naar groepen toe die zelf vrouwen met middelenmisbruik gemakkelijker kunnen bereiken (eerstelijns werkers).

1. Er werd een eerste studiedag gehouden in Antwerpen op 16.03.1989, met logistieke en organisatorische steun vanwege een preventiewerker, S. Nelissen. Wij bereikten hier een zeer divers publiek : huisartsen, vrouwen- (en

Onzekerheden en knelpunten

1. De samenstelling van de werkgroep is redelijk stabiel geworden, hetgeen zeer bevredigend is en hetgeen de werking bevordert.

Begin '89 bestond de werkgroep uit zes leden :

- vijf uit de hulpverleningssector : Tania Collier, Janine De Belder, Mie De Vos, Daisy De Thaeu en Marie-Rose Pattyn;

- één uit de vrouwenverenigingsector : Liesbeth Severne. In maart nam laatstgenoemde afscheid van de werkgroep. Tot nu toe vonden we - spijtig genoeg - geen opvolgster. Hopelijk wordt dit hiaat binnenkort opgevuld.

We mogen voor het studiedoel (ontwerpen van de gestandaardiseerde vragenlijst) op de gewaardeerde medewerking van een staflid (Rudi Peeters) rekenen, voor het inrichten van de studiedagen op preventiewerkers (Selm Nelissen en Hilde Vanhuele). Wij missen echter wel een meer stabiele aanwezigheid en actieve deelname van een stafmedewerker van de V.A.D. en/of van een preventiewerker van het preventieproject. Dit zou achter onze preventieve projecten meer vaart zetten en deze methodologisch beter ondersteunen. We vragen ons af waarom dit niet kan (zoals trouwens in de andere werkgroepen wel het geval is).

Op onze oproep in de V.A.D.-Berichten en in enkele andere tijdschriften naar een nieuwe medewerk(st)er ontvingen we geen bruikbare reacties. De twee mensen die wel reageerden schrokken terug voor het té groot en arbeidsintensief engagement. Wellicht is er ook te weinig prestige mee gemoeid ?

2. Wat betreft subsidies : de 15.000 fr van 1989 waren welkom, onder andere voor het bekostigen van de "methodologische bijscholing", verzorgd door D. Everaert, ter voorbereiding van de studiedag van 22.02.1990 (zowel voor het ereloon als voor de verplaatsingskosten).

Wij voorzien voor 1990 :

- kosten dossiervorming, zoals hoger vermeld;
 - kosten voor een tweedaagse opleiding, ingericht door het N.I.A.D., in oktober '90, "Vrouwen en verslaving";
 - kosten voor bezoeken aan initiatieven in het buitenland.
- Wij denken aan o.a. Apeldoorn en Amsterdam, in Nederland, misschien samengaan met voornoemde opleiding.

Marie-Rose Pattyn, verantwoordelijke

g. Werkgroep Epidemiologie

De werkgroep ging van start begin 1988, zodat 1989 het tweede werkingsjaar was.

Samenstelling

De werkgroep is samengesteld uit ten individuele titel gekozen personen die actief zijn in het domein van de epidemiologie. De samenstelling is tweeledig : enerzijds medewerkers van organisaties die lid zijn van de V.A.D. en anderzijds medewerkers vanuit verscheidene Vlaamse universiteiten en andere instellingen met een officiële studie-opdracht.

De leden zijn : Joris Casselman (UPC Bierbeek, KUL), verantwoordelijke; Peter Hooft (KUL); Lea Maes (RUG); Robrecht Keymeulen (De Sleutel); Dany Motte (De Pelgrim); Rudi Peeters (VAD); Ruud Peeters (UIA); Viviane Van Casteren (Instituut voor Hygiëne en Epidemiologie, Brussel); Pierre Van Damme (UIA); Henk Vandenbroele (ADIC, De Spiegel).

Doelstellingen

De werkgroep richt zich op de specifieke epidemiologie betreffende het gebruik van alcohol en andere drugs die

verband houden met dit gebruik. De belangrijkste doelstellingen zijn de volgende :

- jaarlijkse bundeling van bruikbare bestaande gegevens nadat deze op kritische wijze zijn doorgelicht;
- opstellen van een reeks praktische handleidingen voor enkele prioritaire vormen van gegevensverzameling, met inbegrip van het voorstellen van eenvormige instrumenten;
- stimuleren van een continue vergelijkbare registratie in de verschillende geografische gebieden in Vlaanderen, rekening houdend met de bruikbaarheid voor het beleid en de basiswerkers in de preventie en in de hulpverlening.

Activiteiten

In 1989 werden de volgende activiteiten gerealiseerd :

- een eerste bundeling van bruikbare bestaande gegevens sinds 1970 werd door de V.A.D. ter beschikking gesteld onder de vorm van Deel 2 (Registratie-opdracht) van het tweedelig rapport over het eerste werkingsjaar van het Preventieproject voor alcohol- en andere drugproblemen. Dit V.A.D.-document werd gebaseerd op de adviezen geformuleerd door de werkgroep. Bovendien werd het eerstvolgend aanvullend rapport, te verschijnen in 1990, voorbereid.
- de eerste teksten in verband met de geplande praktische handleidingen werden opgesteld en besproken. Het betreft onder meer gegevensverzamelingen zoals : officiële statistieken, bevolkingsonderzoeken, dagprevalentiestudies, registratie in hulpverlenende voorzieningen, peilpraktijken, follow-up-onderzoeken en carrière-onderzoeken.
- tijdens de V.A.D.-studiedag op 10/11/1989 werden een algemene bijdrage over epidemiologie en twee specifieke bijdragen over registratie door leden van de werkgroep verzorgd.
- een strategie werd bepaald voor het overleg dat noodzakelijk is om tot een vergelijkbare registratie in residentiële en ambulante hulpverlenende voorzieningen in Vlaanderen te komen.

Planning

Het ligt in de bedoeling van de werkgroep om de hogervermelde doelstellingen te blijven nastreven.

Aangezien de drie Ministers bevoegd voor de Volksgezondheid in de respectieve Gemeenschappen eind 1989 vanuit een Overlegplatform het initiatief genomen hebben om een Werkgroep Epidemiologie op te richten, mag verwacht worden dat de activiteiten van de V.A.D.-werkgroep in 1990 hierdoor sterk zullen beïnvloed worden.

Prof. dr. Joris Casselman, verantwoordelijke

BIJLAGEN

Bijlage 1**BELEIDSNOTA V.A.D.****1. De alcohol- en andere drugproblemen in Vlaanderen**

- Zoals elders is ook in Vlaanderen gedurende de voorbije jaren de aandacht voor alcohol- en andere drugproblemen sterk toegenomen. Recente gegevens wijzen erop dat in Vlaanderen de belangrijkste vorm van drugproblematiek nog steeds alcohol betreft. Op de tweede plaats komt het misbruik van psychofarmaca, vooral van tranquillizers en pijnstillers. Het gebruik van illegale drugs blijft in Vlaanderen, in vergelijking met de ons omringende landen, nog eerder beperkt, maar is niettemin zorgwekkend.
- Niet alleen de omvang, maar ook de complexiteit van deze problemen vraagt om bijzondere inspanningen, zowel vanuit de officiële instanties als vanuit lokale organisaties, en dit op het vlak van zowel preventie als hulpverlening.
- Gezien het grote belang van deze problematiek voor de gehele gemeenschap moet een beroep gedaan worden op de overheid om de financiële middelen voor de noodzakelijke infrastructuur ter beschikking te stellen. Dit moet gebeuren op continue basis.

2. De Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen (V.A.D.) V.Z.W.

De Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen, Papenvest 78, 1000 Brussel, verder in deze tekst afgekort tot "V.A.D.", is een overkoepelende instelling van organisaties en verenigingen die zich binnen de Vlaamse Gemeenschap richten op studie, preventie en hulpverlening inzake alcohol- en andere drugproblemen.

Haar statutaire doelstelling luidt als volgt.

- "De vereniging heeft tot doel : studie, preventie en hulpverlening inzake alcohol- en andere drugproblemen te bevorderen :
- door coördinatie, ondersteuning en belangenverdediging van de bestaande en nieuwe initiatieven en verenigingen met preventieve en/of hulpverlenende doelstelling;
 - door ontplooiing van activiteiten op het vlak van de gezondheidsvoorlichting en -opvoeding en het verstrekken van adviezen;
 - door stimulering van studie, vorming, programmatie en wetenschappelijk onderzoek."

Structuur

V.A.D. werkt onder het wettelijk statuut van een vereniging zonder winstoogmerk (v.z.w.).
 Alle leden vormen de Algemene Vergadering, die een beheerraad benoemt.
 De benoemde beheerders duiden een Dagelijks Bestuur aan en

wijzen de functies aan.

V.A.D. beschikt over een staf van personeelsleden. Naast de hen specifiek toegewezen functies zijn dezen verantwoordelijk voor de dagelijkse werking (secretariaat, permanentie, informatie, documentatiecentrum, bibliotheek, ...) en nemen zij tevens deel aan de themagerichte werkgroepen.

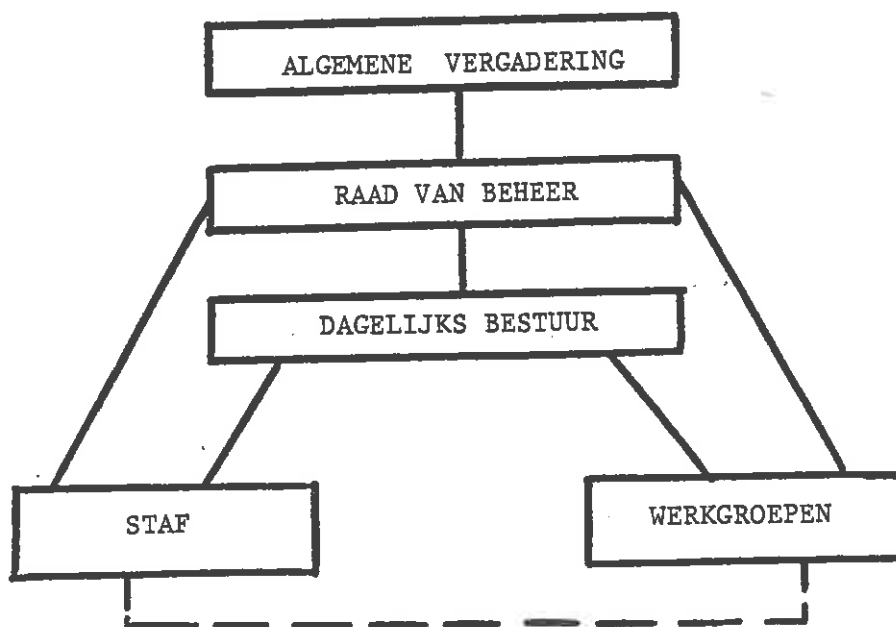
De activiteiten van V.A.D. worden in tijdelijke of permanente themagerichte werkgroepen voorbereid en uitgewerkt, onder de verantwoordelijkheid van de beheerraad. Daartoe zal aan elke werkgroep een lid van de beheerraad toegevoegd worden, die ten gepaste tijde aan de beheerraad rapporteert over de werkzaamheden.

De werkgroepen kunnen zowel opdrachten ontvangen als zelf initiatieven nemen, maar steeds binnen en vanuit V.A.D.

Er wordt regelmatig overleg gepland tussen de verantwoordelijken van de onderscheiden werkgroepen, waarbij men elkaar informeert en samenwerking aanbiedt.

Elke werkgroep beschikt over een beperkt werkingskrediet. De kredieten voor eventuele bijzondere activiteiten worden jaarlijks vastgelegd in de begroting.

De structuur van V.A.D. blijkt ook uit onderstaand organigram.

Werking

V.A.D. is bereid tot samenwerking met de overheid, enerzijds door het formuleren van deskundige adviezen, anderzijds door zich beschikbaar te stellen voor concrete medewerking aan uitvoerende taken.

Als koepelorganisatie beoogt V.A.D. een maximale representativiteit voor organisaties en instellingen waarvan de activiteiten primordiaal betrekking hebben op studie, preventie en/of hulpverlening inzake alcohol- en andere drugproblemen.

V.A.D. neemt een coördinerende functie op zich, zowel tussen lokale organisaties als ten aanzien van nationale en internationale instanties.

Op lokaal, provinciaal, nationaal en internationaal niveau stuurt V.A.D. aan op ruime samenwerking, waarbij het gezamenlijke doel primeert.

V.A.D. wil een platform zijn voor de uitwisseling van kennis en van ervaringen, om zodoende de deskundigheid te bevorderen en om bij te dragen aan permanente vorming en training.

Bovendien wenst V.A.D. de feitelijke belangrijkheid van de alcohol- en andere drugproblematiek voortdurend onder de aandacht te brengen.

Binnen haar eigen structuur ontwikkelt V.A.D. een werking op drievoudig terrein.

A. V.A.D. en studie

Het wetenschappelijk onderzoek dient bevorderd te worden. In de eerste plaats gaat het hierbij om toegepast onderzoek ten dienste van een betere praktijk van preventie en hulpverlening. Dergelijke initiatieven moeten gestimuleerd worden door middel van contacten met universiteiten (onder meer eindverhandelingen en proefschriften) en met lokale organisaties (onder meer registratie). Zo nodig worden er vanuit V.A.D. zelf onderzoeksprojecten ontworpen en uitgevoerd.

De epidemiologische opvolging van de alcohol- en andere drugproblematiek is hierbij een prioritaire bekommernis. V.A.D. verzamelt alle beschikbare gegevens en zorgt voor eventuele synthese en publikatie.

B. V.A.D. en preventie

Binnen het algemene kader van welzijn en gezondheid ontwikkelt V.A.D. een preventiebeleid ten aanzien van een verantwoord gebruik of niet-gebruik van psychoactieve middelen en ten aanzien van andere vormen van gedrag met risico voor afhankelijkheid.

Omwille van de uitgebreidheid en complexiteit van de problematiek vraagt een dergelijke preventiewerking om specifieke deskundigheid bij de uitvoering. Hierbinnen is ruimte voor zowel een algemene G.V.O.-benadering, specifieke primaire preventie als secundaire preventie.

Dergelijk omvattend preventiewerk dient centraal gecoördineerd en begeleid te worden om gemeenschappelijke en wetenschappelijk verantwoorde visie en strategieën te ontwikkelen. Dit is de enige efficiënte manier die systematische en globale maatschappijbeïnvloeding mogelijk maakt.

Volgens omstandigheden of planmatige aanpak kunnen accenten gelegd en specifieke acties opgezet worden.

Lokale initiatieven kunnen vanuit een globale visie ondersteund worden om op de concrete plaatselijke behoeften in te spelen. Deze lokale projecten kunnen aanzetten zijn tot hernieuwde lokale of bredere initiatieven.

Als koepelorganisatie neemt V.A.D. deel aan het overleg met andere preventief werkzame organisaties, dit in functie van hun doelstellingen en doelgroepen.

C. V.A.D. en hulpverlening

In Vlaanderen bestaat een waaier van hulpverleningsmogelijkheden, zowel ambulante als residentiële, gaande van algemeen tot zeer gespecialiseerd.

V.A.D. wil de kwaliteit en samenwerking binnen de hulpverlening bevorderen, onder meer door het inrichten van studiedagen en trainingen, en betreft hierbij zowel meer als minder gespecialiseerde hulpverleners.

Waar nationaal of regionaal lacunes vastgesteld worden, moet gestimuleerd en meegewerkt worden om nieuwe voorzieningen op te richten.

Nieuwe therapeutische modellen moeten met belangstelling gevolgd en eventueel gestimuleerd worden.

Middelen

Naast de overheidssubsidiëring zijn sponsoring en fund raising noodzakelijk, die best centraal georganiseerd worden om versnippering en concurrentie te vermijden.

Concretisering

Elk jaar zal, als voorbereiding van het komende werkjaar, samen met het opmaken van de begroting, gestreefd worden naar het vastleggen van bijzondere aandachtspunten in overleg met de werkgroepen, en naar het plannen van activiteiten in overeenstemming daarmee.

BELEIDSVERKLARING 1990

1. INHOUDELIJKE OPTIES

- Vanuit de enquête naar prioritaire verwachtingen ten aanzien van V.A.D., zoals die bij de lokale organisaties blijken te bestaan, wordt gesuggereerd rond welke thema's V.A.D. als koepel een zekere dienstverlenende functie kan hebben om haar aangesloten leden-organisaties maximaal ten dienste te staan in samenwerking met de lokale organisaties. Overigens zijn een aantal thema's zeer duidelijk geprofileerd binnen de verwachtingen, zoals preventieprogramma's voor BuSO en deeltijds leren, kritische periodieke overzichtspublikaties van de epidemiologische gegevens betreffende alcohol en andere drugs, HIV-preventie bij illegale druggebruikers, discussie rond de beschikbaarheid van (illegale) middelen.
- Daarnaast wordt sterk gepleit voor een meer actieve "public relations"-functie van V.A.D., die kan bestaan uit regelmatige persontmoetingen, georganiseerde berichtgeving rond alcohol en andere drugs in de pers en het optimaliseren van het eigen informatiemedium "V.A.D.-berichten".
- Er moet een evenwichtige ordening van prioriteiten tot stand worden gebracht in termen van het drieluik "studie", "preventie" en "hulpverlening".
- Een evenwaardige aandacht voor de verschillende produkten lijkt wenselijk, zonder studie, preventie of hulpverlening produktmatig te willen opsplitsen. Naar buiten toe wordt

blijkbaar de deskundigheid van V.A.D. inzake alcohol(-problemen) al ruim erkend, maar voor medicatie en illegale drugs blijkt dit niet in even grote mate het geval te zijn. Hiervoor is een "inhaalmanoeuvre" in de (nabije) toekomst dan ook aangewezen.

- Sommige inhoudelijke thema's kunnen parallel uitgewerkt worden binnen verschillende werkgroepen.

2. STRUCTURELE OPTIES

a) algemeen

- Informatisering van het secretariaat, de administratie en de bibliotheek en een verdere uitbouw van het documentatiecentrum zijn naast een weloverwogen "public relations"-beleid absolute basisvoorwaarden. De informatisering is ook van groot belang voor de continue registratie van de gegevens inzake de alcohol- en andere problematiek.
- Zowel bestuurlijke en beleidsgerichte als inhoudelijke en op deskundigheid gegronde verantwoordelijkheden worden door de V.A.D. waargenomen. De beheerraad blijft samen met de werkgroepen en de aangesloten organisaties voortdurend aan de beide aspecten de nodige aandacht besteden.
- Externe standpunten namens V.A.D. worden in eerste instantie vertolkt door de voorzitter. Naast deze kunnen echter ook de verantwoordelijken van de themagerichte werkgroepen naar buiten toe als woordvoerder van V.A.D. optreden. In principe gebeurt dit laatste echter slechts na een voorafgaand overleg met de voorzitter.

b) bepalingen inzake de werkgroepen en de staf

De werkgroepen

- De oprichting van werkgroepen en het aanwijzen van de verantwoordelijken ervan gebeuren door de beheerraad.
- Aan elke werkgroep wordt in principe een beheerder verbonden, die naast het schriftelijk verslag ook mondelinge informatie doorgeeft aan de beheerraad.
- De werkgroepen kunnen zelf hun inhoudelijke werking bepalen of opdrachten krijgen van beheerraad en dagelijks bestuur.
- Aan elke werkgroep wordt een staflid toegevoegd, aan wie volgens redelijkheid opdrachten gegeven kunnen worden.
- Publikaties, rapporten en manifestaties "buiten V.A.D." gebeuren onder goedkeuring en medeverantwoordelijkheid van het bestuur. Binnen de "public relations"-functie kunnen, naast de voorzitter als woordvoerder, ook de verantwoordelijken van de werkgroepen rechtstreeks namens V.A.D. een standpunt naar buiten toe vertolken (bij voorkeur na overleg met de voorzitter).
- Voor overleg en evaluatie zal het dagelijks bestuur een aantal van zijn vergaderingen beleggen samen met de verantwoordelijken van de werkgroepen en de stafleden.

De staf

- De personeelsleden werken collegiaal als één groep en behartigen samen de belangen van V.A.D., zoals algemene informatie, "public relations" en permanentie, met intern overleg.
- Als oudste in dienst fungeert Mevrouw A. Haegeman-De Jaeger als diensthoofd voor de algemene administratie, inbegrepen de boekhouding en de dienstregelingen (onder andere de permanentieregeling van 9 tot 17 uur op werkdagen).
- De stafmedewerkers verrichten hoofdzakelijk het inhoudelijke werk en verdelen de taken over preventieproject, werkgroepen en documentatiecentrum.
- Officiële briefwisseling, rapporten, e.d. worden mede ondertekend door of in opdracht van de respectievelijke verantwoordelijke van het bestuur of van de werkgroep.
- Bij een vraag om een standpunt namens V.A.D. naar buiten toe zal de staf de nodige contacten organiseren met de voorzitter en/of met de verantwoordelijke van de werkgroep.

Bijlage 2Ledenlijst

- AERTSSEN Wim,
vertegenwoordiger van de ontwenningssafdeling van het Crisis-
interventiecentrum De Ark, Hundelgemsesteenweg 1, 9220 Me-
relbeke;
sectie hulpverlening
- ANSOMS Constant,
vertegenwoordiger van de ontwenningssafdeling van de Psychia-
trische Kliniek Broeders Alexianen, Veldbornstraat 39, 3300
Tienen;
sectie hulpverlening
- BEERDEN Tony,
Zwanenstraat 3/2, 3500 Hasselt;
individueel lid
- BOGERS Gerard,
vertegenwoordiger van de Katholieke Werkgroep rond alcohol
en andere drugs, Kroonmolenstraat 5, 2700 Sint-Niklaas;
sectie preventie
- BROUCKE Marina,
vertegenwoordigster van het Psychosociaal Centrum Primavera,
L. Procureurstraat 14, 1090 Brussel;
sectie preventie/hulpverlening
- CASSELMAN Joris,
geneesheer-psychiater, Leopold III-laan 14, 3030 Heverlee;
individueel lid
- COLSON Jan,
vertegenwoordiger van het Westvlaams Coördinatiecomité voor
Alcohol- en andere Drugproblemen, Vismarkt 4, 8500 Kortrijk;
sectie preventie
- DAVELOOSE Rita,
diensthoofd, Nieuwland 10, 1900 Overijse;
individueel lid
- DE BOCK Mia,
vertegenwoordigster van het Provinciaal Overlegkomitee over
alcohol en andere drugs Brabant, L. Procureurstraat 14, 1090
Brussel;
sectie preventie
- DEBREF Georges,
directeur, Sint-Norbertusstraat 51, 3400 Landen;
individueel lid

- DE DECKER Jan,
vertegenwoordiger van het Medicosociaal Centrum Alttox, Kets-
straat 17, 2018 Antwerpen;
sectie preventie/hulpverlening
- DE GROOTE Yvan,
vertegenwoordiger van de Ontwenningsetting, Psychiatrisch
Ziekenhuis Sint-Franciscus, Penitentenlaan 7, 9620 Zottegem;
sectie hulpverlening
- DELBEKE Marie-Louise,
vertegenwoordigster van Schoner Leven, Dreef 4, 9040 Gent;
sectie preventie
- DELMEIRE Filip,
vertegenwoordiger van het Centrum voor Studie, Behandeling
en Preventie van Alcoholisme en Toxicomanieën (C.A.T.), Hos-
pitaalstraat 7, 9000 Gent;
sectie preventie/hulpverlening
- DE NEVE Nadine,
vertegenwoordigster van de Neuropsychiatrische kliniek Sint-
Camillus, Ontwenningafdeling "Kasteel", Beukenlaan 20, 9820
Sint-Denijs-Westrem;
sectie hulpverlening
- DE VENTER Roos,
vertegenwoordigster van de Vereniging voor Geesteshygiëne,
Frère Orbanstraat 143, 8400 Oostende;
sectie preventie/hulpverlening
- FIERENS Greta,
vertegenwoordigster van het Behandelingscentrum voor versla-
vingsziekten, Psychiatrisch Ziekenhuis Broeders Alexianen,
Provinciesteenweg 408, 2530 Boechout;
sectie hulpverlening
- HEBBELINCK Denise,
vertegenwoordigster van de Vereniging Alcoholvrij Wegver-
keer, Gelukstraat 17, 9000 Gent;
sectie preventie
- HEBBELINCK Marcel,
vertegenwoordiger van de Internationale Organisatie van Goe-
de Tempeliers, Lisbloemstraat 20, 9000 Gent;
sectie preventie
- HEBBRECHT Marc,
vertegenwoordiger van het behandelingsprogramma voor toxico-
manen, Psychiatrisch Ziekenhuis Sancta Maria, Melverencen-
trum 111, 3800 Sint-Truiden;
sectie hulpverlening

- HERREMAN Hugo,
vertegenwoordiger van het Medicosociaal Centrum Matt Talbot,
Moorkensplein 14, 2200 Borgerhout;
sectie preventie/hulpverlening
- JORDENS Godelieve,
vertegenwoordigster van het Centrum voor Alcohol- en andere
Drugproblemen, Luikersteenweg 134, 3500 Hasselt;
sectie preventie
- LEHEMBRE Jan,
vertegenwoordiger van het behandelingsprogramma voor versla-
vingsproblemen, Psychiatrisch Ziekenhuis Sint-Hiëronymus,
Dalstraat 120a, 2700 Sint-Niklaas;
sectie hulpverlening
- MAERTENS Johan,
vertegenwoordiger van de drugvrije therapeutische gemeen-
schap "De Sleutel", Hundelgemsesteenweg 1, 9220 Merelbeke;
sectie hulpverlening
- MEESTERS Piet,
vertegenwoordiger van de Vereniging voor Geesteshygiëne,
Tieltsesteenweg 10, 9900 Eeklo;
sectie preventie/hulpverlening
- MENGELS Willy,
vertegenwoordiger van de Caritatieve Volkswerken, Kempische
Kaai 11, 3500 Hasselt;
sectie preventie
- MOENS Ann,
vertegenwoordigster van de Werkgroep Drugpreventie, Grote
Markt 37, 2700 Sint-Niklaas;
sectie preventie
- NIELANDT Beatrijs,
vertegenwoordigster van het Ontwenningencentrum "Katarsis",
Pastoor Raymaekersstraat 19-21, 3600 Genk;
sectie hulpverlening
- OOMS Paul,
vertegenwoordiger van het Studie- en Aktiecentrum voor Maat-
schappelijke Welzijnszorg (S.A.W.), Moorkensplein 14, 2200
Borgerhout;
sectie preventie
- PUTS Johannes,
vertegenwoordiger van Sobriëtas West-Vlaanderen, Hauwer-
straat 19, 8000 Brugge;
sectie preventie
- RIJSBOSCH Corrie,
vertegenwoordigster van het Antwerps Drug-Interventie-Cen-
trum (A.D.I.C.), Generaal Belliardstraat 16, 2000 Antwerpen;
sectie hulpverlening

- SCHOLS Leon,
vertegenwoordiger van het Limburgs Platform Overleg Versla-
ving, Luikersteenweg 134, 3500 Hasselt;
sectie preventie
- THEUWEN Jan,
vertegenwoordiger van het Opvangcentrum voor Drugverslaafden
"Kompass", Wandelweg 7, 8500 Kortrijk;
sectie hulpverlening
- TIESEMA Pieter,
Prof. Molenaarlaan 20, 2241 RC Wassenaar (Nederland);
individueel lid
- VANDENBERGHE Hugo,
vertegenwoordiger van de Kliniek De Pelgrim, Spiegel 15,
9258 Oosterzele;
sectie hulpverlening
- VAN DEUN Paul,
vertegenwoordiger van het Onthaalcentrum voor druggebruikers
"De Spiegel", A. Buyllaan 110 b, 1050 Brussel;
sectie hulpverlening
- VAN DE PUTTE Dirk,
vertegenwoordiger van de Ontwenningssafdeling Sint-Trudo,
Psychiatrisch Ziekenhuis Ziekeren, Ziekerenweg 15, 3800
Sint-Truiden;
sectie hulpverlening
- VANDERVELDEN Medard,
vertegenwoordiger van Sobriëtas Limburg, Kempische Kaai 11,
3500 Hasselt;
sectie preventie
- VAN GODTSNOVEN Marc,
vertegenwoordiger van de Ontwenningssafdeling Sint-Jozef van
het Psychiatrisch Centrum Sint-Kamillus, Krijkelberg 1, 3043
Bierbeek;
sectie hulpverlening
- VAN MECHELEN Annelies,
vertegenwoordigster van de therapeutische gemeenschap "De
Kiem", Moortselestraat 78, 9259 Oosterzele;
sectie hulpverlening
- VAN REMOORTEL José;
directrice, Sparrenlaan 2, 9130 Lochristi;
individueel lid
- VERBEKE Bert,
vertegenwoordiger van de ontwenningssafdeling van de Kliniek
Sint-Jozef, Boterstraat 6, 8870 Pittém;
sectie hulpverlening

VARENNE Gaston,
neuropsychiater, Bernheimlaan 40, 9219 Gentbrugge;
erelid

VERMEIREN Walter,
vertegenwoordiger van het Universitair Gezondheidscentrum,
Vital De Costerstraat 86, 3000 Leuven;
sectie preventie/hulpverlening

Biilage 3SAMENSTELLING BEHEERRAADA. Uit leden-vertegenwoordigers

	Preventie	Hulpverlening
Antwerpen	93 - 91 Ooms P.	91 - 93 -
Vlaams Brabant Brussel	93 - 91 -	91 Ansoms S. 93 Broucke M.
Limburg	93 Schols L. 91 Jordens L.	91 Hebbrecht M. 93 Nielandt B.
Oost-Vlaanderen	93 Hebbelinck M. 91 Hebbelinck D.	91 Meesters P. 93 Delmeire F.
West-Vlaanderen	93 - 91 Colson J.	91 - 93 -

B. Uit individuele leden

91. Casselman J., Tiesema P.
93. Debref G.

Nota : als waarnemers zijn toegevoegd aan de beheerraad :
 - De Bock M. - preventie Brabant
 - De Venter R. - preventie West-Vlaanderen
 - Verbeke B. - hulpverlening West-Vlaanderen

SAMENSTELLING DAGELIJKS BESTUUR

Ansoms S. : Voorzitter (sektie hulpverlening)
 Casselman J. : Ondervoorzitter (sektie studie)
 Jordens L. : Ondervoorzitter (sektie=preventie)
 Debref G. : Penningmeester
 Meesters P. : Sekretaris

Bijlage 4

<u>Aanvragende organisatie</u>	<u>Aangevraagd bedrag</u>	<u>Advies</u>	<u>Subsidie</u>
Welzijnszorg Kempen, Turnhout	75.000	20.000	56.000
De Sleutel, Deurne	247.000	65.000	64.000
Provinciaal Overlegcomité Brabant	81.100	21.000	60.000
Werkgroep Drugpreventie, Sint-Niklaas	80.000	21.000	60.000
Kat. Werkgr. Alcohol & Drugs, Sint-Niklaas	60.000	40.000	16.000
I.O.G.T., Gent	125.000	40.000	11.000
Schoner Leven, Gent	80.000	40.000	21.000
Samenw.verb. Huisarts en Alcohol, Gent	75.000	56.000	56.000
Samenwerken aan gezondheid, Ledeborg	50.000	13.000	13.000
De Ark, Merelbeke	90.000	24.000	23.000
De Sleutel, Merelbeke	367.000	44.000	43.000
Limburgs Platformoverleg Verslaving	536.140	183.000	150.000
RCAD, Roeselare	13.500	10.000	10.000
Preventiewerkgroep, Izegem	9.000	5.000	5.000
WCAD, Oostende	132.660	38.000	99.000
Sobrietas, West-Vlaanderen	50.000	40.000	13.000
Federatie Sobrietas	50.000	40.000	-
TOTAAL	,2131.400	700.000	700.000

Bijlage 5

Voorbeelden van enkele in 1989 uitgebrachte folders, de uitnodiging voor de studiedag en een greep uit de vele kranteartikels, staan afgebeeld op de volgende bladzijden.

VAD-voorzitter: „Zekere structuur zo belangrijk als centen”

DS
13.11.89

Eerste regeringsmededeling over alcohol- en drugproblemen

STROMBEEK-BEVER — Gisteravond gezien op tv, vanmorgen te horen op de radio: een minister die in een regeringsmededeling aandacht vraagt voor de problemen rond alcohol en andere drugs. Het is nog nooit gebeurd en toch kijken weinig burgers verrast op. De Vlamingen weten dat die problemen bestaan en velen passen hun gedrag aan, letten beter op hun gezondheid en laten wat vaker de auto staan. De organisaties, die zich bekommeren om preventie en hulpverlening, zien het resultaat van hun werk. Jarenlang stond dat op losse fondsmondjesmaat toekende. De Vlaamse Ziektebeveiliging, Weckx, kondigde Bever enkele maanden geleden af.

lemaal niet wereldschokkend maar liggen toch in de lijn van de hoopvolle verwachtingen van de VAD.

De studiedag van de VAD, die op een grote belangstelling mocht rekenen, nam de VAD en andere

pen projecten rond alcohol en arbeid.

Strategie

Volgens dr. Ansoms is hulpverlening veel meer dan behandelen wat meer dan psychoterapeutische behandeling veronderstelt strategie, met eerst een in de problemen, dan een begeleiding, gevolgd door zorg. Op al deze terreinen is er nog wat.

Ontdekking van een pro-gramma nog te vaak af van de heden: iemand zoekt een sociale dienst of zelfmoord te plegen. Hij is toevallig bij iemand terecht en hij blijft dan in circuit hangen. Selektie richter werken, dat is niet van dr. Ansoms: gerefereerd netwerk aansluit, dat door de juiste en beste verslaafden gaan centrum naar het weten proberen dit erisme te voorko-

Op het werk praat je niet over je alcoholprobleem

I
m
Ve
der
mo
len
Die z
de h
tiev
tra
he
ins
me
er

ANTWERPEN — De poort van een fabriek of de inkom van een firma vormen voor alcoholprobleemgezenden een kluister. Het is moeilijker om hun problemen te verbergen. Zij kunnen zich achter hun bureau zetten en doen alsof zij werken. Een arbeider aan de lopende band kan dat niet.

shuimerend probleem en zegt dat een beleid terzake mogelijk is. Dat omvat zowel preventieve als hulpverlenende maatregelen en die staan beschreven in de brochure. De VAD, die het werkbehoud voorop stelt, hoopt dat de bedrijven de hulp van de vereniging financieel waarderen. Het wil die moet het wat zuinig doen. Daarom krijgen zij de brochure. Zij mogen erin en er

Bedrijven weten niet hoe probleemdrinkers aanpakken

ANTWERPEN — Volgens voorzichtige ramingen hebben ongeveer 300.000 Belgen zware problemen met alcoholmisbruik. Die problemen gaan verder dan de persoon van de drinker zelf, want ook zijn gezin draagt er al vlug de sporen van. Maar ook de bedrijfs-wereld wordt er door getroffen en alcoholmisbruik van werknemers komt bedrijven soms duur te staan. Over deze problematiek heeft de Vereniging voor Alcohol en andere Drugproblemen (VAD) een brochure samengesteld die wordt ter beschikking van alle

stelt Walter Vermeiren van het Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg in Leuven. „Werkgevers hebben een zekere tolerantie tegenover alcoholgebruik in het bedrijf. Maar als de situatie uit de hand loopt, treden er plots repressief opgetreden en worden werknemers geconfronteerd met ontslag.” Daaruit blijkt volgens de VAD dat een echt alcoholbeleid in de bedrijven aanwezig is, waarbij

te wijten zijn aan alcoholmisbruik. Verder mag men ook niet vergeten dat overmatig alcoholgebruik aanleiding geeft tot een verminderde produktiviteit, zowel van de drinker zelf als van zijn directe werkomgeving. Dat zijn voor de hand liggende gevolgen met financiële slag, maar de nadruk

de brochure willen wij de verschillende verantwoordelijken van een werkorganisatie kennen laten maken met de alcoholproblemen. Naast de

HET VOLK
21/11/89

HLN 13.11.1989

De Belgen drinken alsmaar jonger

BRUSSEL — Met een regeringsmededeling opende gisteravond gemeenschapsminister Hugo Weckx de week van alcoholpreventie. De getoonde cijfers van het alcoholverbruik zijn alarmerend: steeds meer jongeren krijgen op steeds jongere leeftijd de smaak te pakken en België staat nummer 6 in de top tien van het alcoholverbruik.

gestopt is. «Uit het onderzoek blijkt dat vooral in de weekends hoge drankpieken worden bereikt. Ofwel samen met vrienden op café, ofwel stiekem thuis.» aldus een woordvoerder van de VAD, de vereniging voor alcohol- en andere drugproblemen.

vertekend beeld van het verbruik. Dat betekent dat in België, niet echt een toeristische hoogvlieger, nog steeds stevig wordt gedronken. In 1987 was dat 10,7 liter pure alcohol per inwoner. Ter vergelijking: de Britten, noch Frans ook stevige drinkers, staan op nummer 26, de Nederlanders op nummer 17.

ziet. In vergelijking met het begin van de jaren '60 is het alcoholverbruik bijna verdubbeld en dat cijfer blijft stijgen. Dat geldt vooral voor wijn en sterke dranken. Zo dronk de Belg in 1987 gemiddeld 23 liter wijn (8,6 in 1961) en 2,15 liter sterke drank (0,72 in 1961).

Teneinde het overmatig drankverbruik in ons land in te dijken, start vandaag traditiegetrouw de week van de alcoholpreventie. Enerzijds komt er een aanpassing van de «Richtnota Drugpreventie en Hulpverlening», uitgewerkt door de Vlaamse Executieve in 1987.

België op nummer 6. In de top tien van de landen, waar het meeste alcohol wordt verbruikt, staat België op een «eervolle» zesde plaats, na koploper Frankrijk, gevolgd door Luxemburg, Spanje, Zwitserland en Hongarije. Frankrijk en Spanje zijn toerismelanden en dat waar je zijn toerismelanden en dat waar er zoveel wordt gedronken. En het zal wel niemand verbazen dat ook Luxemburg zo hoog staat. Drank is er relatief goedkoop en dat geeft wel een

„Steeds minder bier, steeds meer sterke drank”

Conclusie: ook in ons land is drinken zo sociaal aanvaard dat men de mogelijke verwoestende effecten ervan gewoon niet merkt.

Preventie. Het biervolume heeft zijn hoogtepunt al in 1971 bereikt en daalt nog steeds lichtjes: in 1987 gemiddeld 121 liter per inwoner. Als verklaring stelt de VAD dat de gewijzigde drankgewoonten vooral in het buitenland worden aangeleerd. «Maar het meest verontrustende is dat de stijging van de sterke drank veel sterker is dan de daling in het bierverbruik.»

Anderzijds is er de ontwerpbegroting 1990 van de Vlaamse Gemeenschap, waarvoor de strijd tegen alcohol en andere drugs verslaving bijna 17 miljoen wordt uitgegokt. Om de preventie te versterken zullen een aantal Centraal Geestelijke Gezondheidsdiensten bijkomende kracht in die strijd nemen en worden naar een verregaande samenwerking met andere landen.

Dirk De